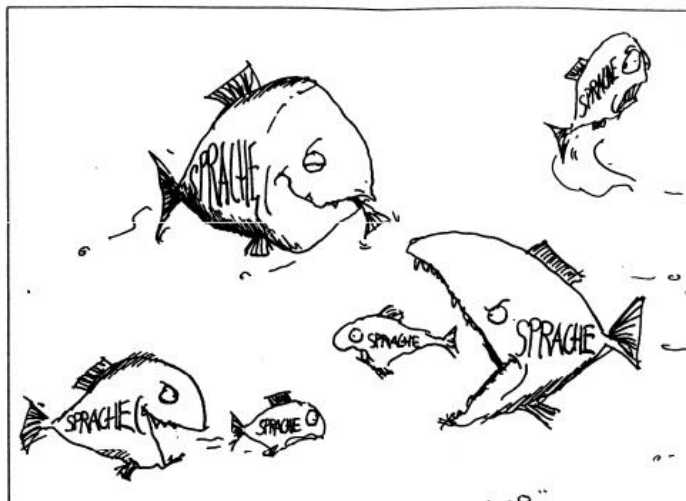

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

NEMŠČINA KAPUTT?

Analiza položaja drugega tujega jezika v osnovni
šoli med letoma 2008 in 2015

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTOR

Matej Gobec

MENTORICA

Simona Šarlah

LEKTORICA

Amalija Kožuh

Vojnik, marec 2015

Osnovna šola Vojnik

NEMŠČINA KAPUTT?

Analiza položaja drugega tujega jezika v osnovni
šoli med letoma 2008 in 2015

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor:

Matej GOBEC, 9. b

Mentorica:

Simona Šarlah

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2015

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	11
2 TEORETIČNI DEL	13
2.1 Učni procesi jezikov	13
2.2 Prikaz ureditev poučevanja tujih jezikov v nekaterih drugih državah in v Sloveniji	17
2.2.1 Estonija	17
2.2.2 Nemčija	17
2.2.3 Italija	18
2.2.4 Norveška	18
2.2.5 Slovenija	19
2.2.5.1 Uvajanje obveznega drugega tujega jezika v Sloveniji	20
2.2.5.2 Teoretične osnove postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole	20
2.2.5.3 Izpolnjevanje pogojev šol, ki so se želele vključiti v projekt postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika	21
2.2.5.4 Povzetek ugotovitev kot podlaga pri uvajanju drugega tujega jezika	22
2.2.5.5 Predlogi za sistemske rešitve	23
2.3 Iniciativa za ohranitev obveznega drugega tujega jezika	24
2.4 Gospodarski pomen znanja tujih jezikov v Sloveniji	26
2.5 Povpraševanje po jezikovnih tečajih za odrasle	26
2.6 Zaposlovanje Slovencev v tujini	28
3 EMPIRIČNI DEL	30

3.1 Predmet raziskave	30
3.2 Cilj raziskave	30
3.3 Metoda raziskovanja	30
3.3.1 Opis vprašalnika	31
3.3.2 Izvajanje anketiranja.....	32
3.3.3 Opis vzorca	33
3.4 Izvedba intervjuja	34
4 ANALIZA REZULTATOV	42
4.1 Rezultati ankete za starše	42
4.2 Rezultati ankete za starše	52
5 RAZPRAVA	58
6 ZAKLJUČEK	60
7 LITERATURA	62
8 PRILOGE	65

KAZALO SLIK

Slika 1: Primer večjezikovne didaktike in učenja novega tujega jezika v učbeniškem kompletu Wegweiser 1	14
Slika 2: Primer večjezikovne didaktike in učenja novega tujega jezika v učbeniškem kompletu Wegweiser 1 Neu	14
Slika 3: Primer večjezikovne didaktike v učbeniškem kompletu Planet, Kursbuch 1	15
Slika 4: Primer večjezikovne didaktike v učbeniškem kompletu Genial, Kursbuch A1	15
Slika 5: Primer večjezikovne didaktike v učbeniškem kompletu Genial, Kursbuch A1	15

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število prijavljenih sedmošolcev k pouku NIP nemščina v šolskem letu 2014/15	46
Tabela 2: Uporabnost drugega tujega jezika v vsakdanjem življenju (mnenje učencev)	49
Tabela 3: Zadovoljnost z izvedbo pouka drugega tujega jezika po mnenju učencev	50
Tabela 4: Koliko tujih jezikov naj bi znal otrok za uspešno nadaljevanje šolanja in poklica	52
Tabela 5: Kateri tuji jezik je najbolj zaželen	53
Tabela 6: Učenje obveznega drugega tujega jezika	55
Tabela 7: Odnos otroka do učenja drugega tujega jezika (mnenje staršev)	56

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Udeleževanje odraslih v jezikovnih programih v letu 2012/13	27
Graf 2: Spol anketiranih učencev	33
Graf 3: Starost anketiranih učencev	33
Graf 4: Spol anketiranih staršev	34
Graf 5: Starost anketiranih staršev	34
Graf 6: Število jezikov, ki bi jih učenci radi znali	42
Graf 7: Katere tuje jezike bi anketiranci radi govorili tekoče oziroma dobro	42
Graf 8: Število tujih jezikov, ki bi se jih učenci radi naučili v šoli	43
Graf 9: Težave učencev pri učenju drugega tujega jezika	44
Graf 10: Zahtevnost pouka	44
Graf 11: Mnenje učencev o dveh obveznih drugih tujih jezikih	45
Graf 12: Boljše možnosti za zaposlitev z znanjem dveh ali več tujih jezikov	46
Graf 13: Ure pouka drugega tujega jezika na teden	47
Graf 14: Obremenitev učencev z učenjem drugega tujega jezika	47
Graf 15: Uspešnost v življenju z znanjem več tujih jezikov	48

Graf 16: Mnenje učencev o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika iz osnovnih šol	52
Graf 17: Težave otrok pri učenju drugega tujega jezika	54
Graf 18: Povzročanje dodatnega napora zaradi učenja drugega tujega jezika ..	55
Graf 19: Mnenje staršev o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika iz osnovnih šol	57

ZAHVALA

Prav posebna zahvala gre mentorici, ge. Simoni Šarlah, ki me je usmerjala in dajala različne informacije. Zahvaljujem se ji za strpnost, pomoč pri izvedbi, spodbujanje in moralno podporo.

Moja raziskovalna naloga temelji na anketah in intervjujih, zato je bilo moje delo odvisno od tistih, ki so mi bili pripravljene pomagati.

Zato se zahvaljujem učencem 8. in 9. razredov OŠ Vojnik ter njihovim staršem, ki so resno vzeli anketo in premišljeno odgovarjali na zastavljena vprašanja.

Zahvaljujem se tudi gospe Liljani Kač in gospe Metki Zorec za odgovore in njun čas.

Zahvaljujem se tudi g. Juriju Uraniču, ki mi je z računalniško pomočjo pomagal pri izdelavi raziskovalne naloge.

Zahvaljujem se ge. Amaliji Kožuh za lektoriranje.

Osnovna šola Vojnik
Prušnikova 14
3212 Vojnik

Naslov raziskovalne naloge: NEMŠČINA KAPUTT? Analiza položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli med letoma 2008 in 2015

Avtor: Matej Gobec

Mentorica: Simona Šarlah

Tema raziskovalne naloge je drugi tuji jezik v OŠ. Zanimalo me je predvsem mnenje učencev in staršev o poučevanju drugega tujega jezika v OŠ. V teoretičnem delu sem prikazal stanje učenja jezikov v nekaterih državah EU in ugotavljal, kakšno je stanje učenja tujih jezikov pri nas. V empiričnem delu sem zbral rezultate anket in intervjuja ter jih analiziral. Ugotovil sem, da so tako učenci kot starši zelo naklonjeni učenju drugega tujega jezika in jim to ni v breme, saj se zavedajo prednosti le-tega pri zaposlitvi in v življenju nasploh. Pri vse večji konkurenci v svetu je vsaka najmanjša prednost zelo dobrodošla. Znanje tujih jezikov pa je zelo velika prednost in pomeni velik korak naprej k uspehu. V dobi informacijskih sistemov je pridobivanje informacij enostavnejše. Srečujemo pa se s celo paleto jezikov. In če vsaj vsebinsko razumemo prebrano internetno stran, je naše delo zelo olajšano in ga lahko kvalitetno dokončamo. Pri tem prihranimo delodajalcu tako čas kot denar. Menim, da bodo v prihodnosti delodajalci iskali ljudi, ki govorijo več jezikov, ker bodo tako lahko tudi širše delovali. Morda bo prav veliko povpraševanje po znanju tujih jezikov pripomoglo k temu, da bo nekoč drugi tuji jezik obvezen del osnovnošolskega izobraževanja. Seveda, če težimo k temu, da bomo konkurenčni drugim državam in bomo sledili ponudbi in povpraševanju, ki je temelj zdravega gospodarstva.

Ključne besede: tuji jeziki, obvezni drugi tuji jezik, nemščina, večjezikovna didaktika

1 UVOD

Živimo v časih, kjer je večjezičnost že nuja. Angleščina že skoraj ni več tuji jezik, saj jo vsakodnevno povsod srečujemo. Ne moremo si več predstavljati, da se je ne bi več učili v šoli. Hiter pretok informacij je ključnega pomena za vsa področja našega življenja. Hitra odzivnost na svetovnih trgih je ključnega pomena za razvoj in uspeh. Do takšnih podatkov pa je včasih težko priti, saj so objavljeni v različnih jezikih. Glede na to, da je tudi nemščina zelo razširjen tuji jezik, ki se vse bolj uveljavlja v svetovnem merilu, je znanje nemščine velika prednost pri iskanju informacij in pri iskanju zaposlitve ter v življenju nasploh.

Za temo moje raziskovalne naloge sem se odločil, ker je bil s šolskim letom 2012/ 13 ukinjen obvezni drugi tuji jezik v osnovnih šolah. Zame je znanje nemščine velika prednost, zato sem se odločil o tej temi povprašati še druge, moje sovrstnike. Skušal bom torej ugotoviti, kakšno je mnenje učencev na naši šoli in kakšno je mnenje njihovih staršev o učenju drugega tujega jezika v osnovni šoli. Raziskovalna naloga je sestavljena iz dveh delov – teoretičnega in empiričnega. Najprej sem zbral vso literaturo in jo prebral, potem pa iz nje izpisal pomembne podatke. V prvem delu sem predstavil jezikovni izobraževalni sistem nekaterih držav po Evropi in kako je potekalo poučevanje tujih jezikov v Sloveniji. Teoretični del sem zaključil z aktualnim dogajanjem v Sloveniji, in sicer s predstavitvijo iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika.

Moje hipoteze so:

1. Učenci naše šole bi v veliki večini (vsaj 80 %) radi tekoče govorili vsaj dva tuja jezika. Predvidevam, da bi se vsaj 50 % učencev rado naučilo dveh tujih jezikov v šoli.
2. Predvidevam, da se vsaj 90 % učencem naše šole pouk obveznega drugega tujega jezika zdi ravno prav zahteven.
3. Več kot polovici učencev naše šole se zdi prav, da imamo v šoli dva obvezna tuja jezika.
4. Več kot 70 % učencev naše šole se ne strinja z ukinitvijo nemščine kot obveznega drugega tujega jezika.

5. 50 % staršev meni, da bi njihovi otroci morali znati dva tuja jezika za uspešno nadaljevanje šolanja in opravljanje svojega poklica.
6. Starši menijo, da bi njihovi otroci morali znati predvsem angleščino (vsaj 80 %), nemščino (vsaj 50 %) in hrvaščino (vsaj 30 %).
7. Starši menijo, da znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev.
8. Tri četrtine staršev meni, da je njihov otrok motiviran za učenje tujih jezikov.
9. Večina staršev (vsaj 70 %) se z ukinitvijo drugega tujega jezika ne strinja.

Moje raziskovanje je potekalo s pomočjo anket in intervjuja. Slednjega sem naredil z mag. Liljano Kač, svetovalko na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, in Metko Zorec, vodjo Iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika. Ankete pa so izpolnjevali učenci 8. in 9. razredov OŠ Vojnik in njihovi starši. Rezultate sem predstavil po posameznih vprašanjih tabelarično in grafično.

S tema dvema metodama in analizo pridobljenih podatkov sem potrdil oziroma ovrgel postavljene hipoteze.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Učni procesi jezikov

Didaktika terciarnih jezikov¹ ugotavlja, da se človek vsakega nadaljnjega jezika nauči lažje, saj obvlada že določene jezikovne in učne strategije, ima proceduralno znanje o jezikih, je starejši in ima zato več védenja oz. znanja. V okviru tujega jezikovnega procesa učenja učenci spoznavajo raznolikost sistemov, uzaveščajo pojme in miselne koncepte, jih medsebojno povezujejo in s tem izboljšujejo kognitivne zmožnosti, zaznavajo pa tudi kulturno različnost in jo sprejemajo kot pozitivno vrednoto – postajajo aktivni državljani tudi izven državnih meja (Kač, 2008).

S poukom tujega jezika naj pričnejo zgodaj (v začetnem delu šolanja), ko so otroci zelo odprti za učenje jezikov. To ima pozitiven učinek na znanje materinščine in vpliva na motiviranost za učenje tujih jezikov v kasnejšem obdobju. Pouk jezikov naj poteka neprekinjeno in vzporedno z nekaterimi povezavami z materinščino, drugimi jeziki in drugimi predmeti (Kač, 2008).

Pouk terciarnega tujega jezika naj bi torej potekal drugače kot pouk prvega tujega jezika, pri tem pa bi moralo znanje prvega tujega jezika pomagati pri učenju novega tujega jezika. O tem govori tudi Britta Hefeisen, profesorica na Katedri za nemščino kot tuji jezik na Tehniški univerzi v Darmstadu: »Sistematično jih moramo navajati in spodbujati k temu, da posežejo po svojem jezikovnem repertoarju, posebno na šolah, kjer imamo opraviti z veliko različnimi izvornimi jeziki /.../ Vaditi moramo, kako lahko zavestno izkoristimo znanje drugih tujih jezikov« (http://www.goethe.de/ins/si/lju/lhr/lju_theorie/sl2854662.htm).

V novih učbenikih že lahko najdemo didaktiko terciarnih jezikov. Učence namreč navajajo k temu, da uporabijo znanje iz prvega tujega jezika in dajejo nasvete, kako to znanje uporabiti pri novem jeziku. Učbeniki svetujejo, kako se učinkovito naučiti novih besed in kako naj se učenci lotijo besedila v tujem jeziku. Primer prikazujejo slike 1, 2, 3, 4 in 5.

¹ Terciarnne jezike imenujemo tiste jezike, ki se jih učimo po usvojitvi prvega tujega jezika. »Pouk teh jezikov, primer je lahko nemščina kot tuji jezik po angleščini, bi po mnenju didaktikov za terciarne jezike naj potekal drugače kakor pouk prvega tujega jezika.« (http://www.goethe.de/ins/si/lju/lhr/lju_theorie/sl2854662.htm).

3 Ali znate dobro opazovati?

4 Pogledajte barve na prometnem semaforju v števili različnih jezikih. Ugotovite podobnosti in nato razvrstite jezike v tri skupine. katerih niste mogli nikamor uvrstiti?

	rdeča	rumena	zelena
slovensko	rdeča	rumena	zelena
hrvaško	crvena	žuta	zelena
angleško	red	yellow	green
nemško	rot	gelb	grün
madžarsko	piros	sárga	zöld
italijansko	rosso	giallo	verde
špansko	rojo	amarillo	verde
francosko	rouge	jaune	vert
finsko	punainen	keltainen	vihreä

4+ Štetje do pet v 9 jezikih

	1	2	3	4	5
slovensko	ena	dva	tri	štiri	pet
hrvaško	jedan	dva	tri	četiri	pet
angleško	one	two	three	four	five
nemško	eins	zwei	drei	vier	fünf
madžarsko	egy	kettő	három	négy	öt
italijansko	uno	due	tre	quattro	cinque
špansko	uno	dos	tres	cuatro	cinco
francosko	un	deux	trois	quatre	cinq
finsko	yksi	kaksi	kolme	neljä	viisi

Slika 1: Primer večjezikovne didaktike in učenja novega tujega jezika v učbeniškem kompletu Wegweiser 1 Neu (Kacjan, 2008)

Sprachwerkstatt

Die Monatsnamen

Du kennst die englischen und die slowenischen Monatsnamen. Betrachte die Unterschiede und Ähnlichkeiten mit den deutschen Namen.

Slovenska in angleška imena za dvanajst mesecev že poznaš. Opazuj razlike in podobnosti z nemškimi imeni.

januar	January	Januar /Jänner
februar	February	Februar
marec	March	März
april	April	April
maj	May	Mai
junij	June	Juni
julij	July	Juli
avgust	August	August
september	September	September
oktober	October	Oktober
november	November	November
december	December	Dezember

Slika 2: Primer večjezikovne didaktike in učenja novega tujega jezika v učbeniškem kompletu Wegweiser 1 Neu (Kacjan, 2008)

Sliki 3 in 4: Primera večjezikovne didaktike v učbeniških kompletih Planet, Kursbuch 1 in Genial, Kursbuch A1 (Kirschstein, 2012 in König, 2002)

Slika 5: Primer večjezikovne didaktike v učbeniškem kompletu Genial, Kursbuch A1 (König, 2002)

V zgodnjem obdobju učenja tujih jezikov bo učenec razvil sporazumevalno zmožnost glede na lastne interese, sposobnosti in zmožnosti (pri tem pa ima pomembno vlogo

šolsko okolje in prisotnost jezika v širšem okolju), a ne bo razvil le te zmožnosti, temveč bo pridobil izkušnje, reševal probleme in pridobil znanje drugih predmetov in disciplin v povezavi z materinščino in drugimi predmeti ter drugimi jeziki. Razvil bo zmožnost razumevanja in raziskovanja konceptov in pojmov, zaznave odnosov in čustev v različnih družbenih in kulturnih okoljih (Kač, 2008).

Pri učenju tujih jezikov mora učitelj upoštevati: zmožnost prilagajanja učenca, naravno zmožnost učenja več jezikov, zmožnost dojetja in čutnega sprejetja, zmožnost pravilnega naglaševanja in izgovarjanja besed ... Pri uvajanju tujih jezikov pa je pomembno, da učitelj upošteva razlike med učenci in primerja njihove učne dosežke ter jih primerja z dosežki, ki jih uvaja SEJO². Tako bodo dosežki naših učencev primerljivi z dosežki drugih evropskih učencev (Kač, 2008).

S poučevanjem tujih jezikov uresničujemo načela vseživljenjskega učenja in spodbujamo spoštovanje do drugačnih in drugih, učenci pa bodo z učenjem obveznih tujih jezikov razvili zmožnosti, ki so nujne za uspešno sodelovanje v večkulturni in večjezični skupnosti (Kač, 2008).

Zelo pomembno je torej, da se začnemo učiti tujega jezika zgodaj, saj smo takrat zelo učljivi. Vsak naslednji jezik se učimo lažje, sploh, če učenje poteka vzporedno in v povezavi z drugimi predmeti. Vsak učenec razvije zmožnost sporazumevanja glede na svoje sposobnosti in pridobi pomembne izkušnje. Naloga učiteljev pa je, da upoštevajo različne zmožnosti učencev in jim nudijo pozitiven pristop k učenju jezika. Le tako lahko primerjamo dosežke učencev iz različnih držav EU in jih naučimo sodelovanja v večkulturni in večjezični skupnosti.

Po ugotovitvah mag. Herte Orešič³ je potrebno pri učenju 2. tujega jezika izhajati iz obstoječega splošnega in jezikovnega znanja ter izkušenj učencev. Povezovati je potrebno snov šolskih jezikovnih predmetov, upoštevati sorodnosti in razlike jezikov ter dejanske stike učencev z določenim jezikom. Za uspešen pouk bi morali učitelje dobro usposobiti (Giersberg, 2007).

² Dokument, ki opredeljuje okvirno jezikovno politiko držav članic EU.

³ Mag. Herta Orešič je svetovalka za nemški jezik pri Zavodu RS za šolstvo.

2.2 Prikaz ureditev poučevanja tujih jezikov v nekaterih drugih državah in v Sloveniji

2.2.1 Estonija

Ljudje v tej državi cenijo znanje tujih jezikov in večina staršev podpira vključevanje otrok v tečaje tujih jezikov izven šole. V Estoniji ima učenje tujih jezikov že dolgo tradicijo, saj se učenci učijo tujih jezikov že od 20. stoletja dalje. Prvi tuji jezik je bil ruščina (od 2. razreda dalje), drugi pa angleščina ali nemščina (od 5. razreda dalje). Leta 1992 so premaknili začetek učenja prvega tujega jezika (angleščina ali nemščina) v 3. razred, začetek učenja drugega tujega jezika (ruščina) pa v šesti razred.

Läänemetsova je ena od raziskovalk tuje jezikovne problematike in je v tej zvezi poudarila naslednje:

- začetek učenja tujega jezika naj bo takrat, ko ima učenec že usvojene osnove pisanja in branja;
- časovni razmik med začetkom učenja prvega in drugega tujega jezika naj bo najmanj dve leti;
- učenje naj poteka v majhnih skupinah do 15 učencev (običajna praksa pouka tujih jezikov);
- nujno je staršem predstaviti prednost učenja tujih jezikov pri razvoju njihovih otrok in kako lahko skriti kurikulum podpira učenje tujih jezikov (Kač, 2008).

2.2.2 Nemčija

Začetek učenja prvega tujega jezika (najpogosteje francoščine ali angleščine) se začne v 3. razredu osnovnega šolanja in se ga učenci učijo do konca šolanja. Začetek učenja drugega tujega jezika (francoščina, angleščina, španščina, latinščina) se začne v 7. razredu. Začetek učenja tretjega tujega jezika (italijanščina, ruščina, francoščina, grščina) se začne v 9. razredu, a le na gimnazijah.

Vloga tujih jezikov v Nemčiji je pomembna, kljub temu da je nemščina po številu govorcev najbolj razširjen materni jezik in drugi najpomembnejši jezik v EU. To se kaže tudi z vlaganji v raziskave – vsenemška raziskava o ugotavljanju znanja nemščine in angleščine pri učencih 9. razreda (Kač, 2008).

2.2.3 Italija

Italija uvaja v pouk kompetenčni pristop in medpredmetne povezave, kjer naj bi bili jasno prepoznavni cilji posameznih predmetov. Posamezni predmeti morajo iskati smisel v povezavi drug med drugim (Kač, 2008).

2.2.4 Norveška

Na Norveškem se začnejo učiti obveznega tujega jezika v 1. razredu osnovne šole. Prvi tuji jezik je angleščina. Drugi tuji jezik je izbirni in se začne z vstopom v triletno srednjo šolo, ki jo začnejo otroci obiskovati, ko so stari 13 let. Do leta 2001 je bilo zanimanje za drugi tuji jezik veliko, saj je kar 75 % vseh norveških srednješolcev obiskovalo drugi tuji jezik. Po raziskavah pa se kaže upad zanimanja za učenje drugega tujega jezika po letu 2006. Ugotovili so, da bi se učenci raje učili kakšen drug jezik namesto nemščine (npr. španščino), to pa ni bilo možno, ker niso imeli usposobljenih učiteljev za druge tuje jezike (Kač, 2008).

Profesorica Lindemann⁴ je leta 2007 izvedla obsežno raziskavo, kaj je vzrok za upad zanimanja in povečano število izstopov učencev od pouka nemščine. Ugotovila je:

- Za učence so izbirni predmeti manj pomembni in jih ne jemljejo tako resno kot predmete, ki so obvezni. Zato se njihovo znanje ne širi, ampak ostaja isto ali pa celo nazaduje. Motivacija za učenje pade in učenci se prenehajo učiti jezik.

⁴ Profesorica na Fakulteti za humanistične študije, družbene vede in izobraževanje na UIT (norveška Arktična univerza).

- Učenje jezikov zahteva neprestano delo. Učne prekinitve pa zelo slabo vplivajo na učenje tujega jezika. Če učenec ni notranje motiviran, z učenjem tujega jezika preneha.
- Veliko vlogo pri učenju ima usposobljen učitelj, ki je tako strokovno, jezikovno in didaktično podkovan.
- Učenci v starosti 13–16 let še ne vidijo pomembnosti znanja drugega tujega jezika, zato je vloga šole v tem toliko bolj pomembna. Poskrbeti mora, da otroci razumejo, kakšno znanje jim je ponujeno in kakšno vrednost ima drugi tuji jezik (Kač, 2008).

Tudi v tujini države poudarjajo pomen znanja več tujih jezikov in svoje državljane spodbujajo k večjezičnosti. V večini držav se učenci učijo dveh ali več tujih jezikov. Prav tako je bilo tudi v drugih državah narejenih več raziskav na temo večjezičnosti, kar še bolj poudarja, da si države EU želijo večjezičnosti in so tako rekoč odvisne od nje. Takšne raziskave so na Norveškem pokazale enako kot trdijo strokovnjaki tudi v Sloveniji: otroci pouk izbirnih predmetov jemljejo manj resno kot obvezne, prekinitve v učenju škodijo napredku v znanju in tudi to, da najstniki (še) niso sposobni sami preceniti, da je znanje tujih jezikov zanje zelo pomembno.

2.2.5 Slovenija

Kor prvi tuji jezik se v večjem delu Slovenije učimo angleščine oziroma nemščine od 4. razreda dalje. Izjema so območja slovenske Istre, kjer se učijo italijansko in območja Prekmurja, kjer se učijo madžarsko.

Kot drugi tuji jezik so se učenci najpogosteje učili nemščino, ki je bila obvezni izbirni predmet. Prvem tujemu jeziku je namenjeno 656 šolskih ur oziroma 6 let učenja, drugemu tujemu jeziku pa 204 ur oziroma tri leta učenja. Z izbiro drugega tujega jezika je bilo učencem omogočeno, da ob koncu OŠ znajo 2 tuja jezika, a te možnosti niso izbrali vsi učenci. Tudi znotraj oblikovanega razreda je bilo različno znanje tujega jezika zaradi različnih predznanj učencev. Učenci so se lahko začeli učiti 2. tujega jezika tudi npr. v 8. razredu, če so pokazali dovolj ustreznega predznanja, ali

pa so iz tega programa kadarkoli izstopili. Zaradi različnega predznanja otrok so učitelji pogosto izvajali notranjo diferenciacijo pouka (Kač, 2008).

Določene šole so že pred uradno vključitvijo nemščine k pouku na pobudo staršev izvajale učenje nemščine. Zaradi tega se 2. tuji jezik v skupnem številu ur pri nekaterih učencih močno približa prvemu tujemu jeziku. Takšne šole so konkurenčnejše od ostalih šol (Kač, 2008).

Težave, ki spremljajo učitelje izbirnih tujih jezikov, so: številčne skupine (do 28 otrok), različno predznanje otrok, slaba motivacija, zahtevno učenje v primerjavi z drugimi izbirnimi predmeti, predmet je pred, ali po pouku, ko so učenci utrujeni ali zaspani (Kač, 2008).

2.2.5.1 Uvajanje obveznega drugega tujega jezika v Sloveniji

V Ljubljani je bil 8. maja 2008 v okviru Ministrstva za šolstvo in šport sprejet Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli. V njem so zapisali, da bo v šolskem letu 2008/2009 začelo uvajati obvezni drugi tuji jezik največ 10 % šol od skupnega števila vseh šol v Sloveniji. Uvajanje se naj bi nadaljevalo v šolskem letu 2009/2010, ko naj bi se projektu priključilo nadaljnjih 20 % šol, v letu 2010/2011 pa največ 30 % vseh osnovnih šol. V šolskem letu 2011/2012 naj bi začele izvajati pouk obveznega drugega tujega jezika vse osnovne šole v Sloveniji (Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v OŠ, 2008).

Kot drugi tuji jezik se je poučevalo nemščino, italijanščino, madžarščino, hrvaščino, francoščino in angleščino. Šole so same izbrale enega od teh jezikov po lastni presoji (Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v OŠ, 2008). V šolskem letu 2008/2009 se je največ šol odločilo za nemški jezik (74 oddelkov, kar predstavlja 81,3 % vseh šol, ki uvajajo obvezni drugi tuji jezik), sledila je angleščina (10 oddelkov), nato italijanščina (5 oddelkov) in francoščina (2 oddelka).

V obveznem predmetniku se je pouk izbranega obveznega drugega tujega jezika izvajal od 7. do 9. razreda. Izvajal se je po dve uri tedensko, to pomeni 70 ur letno v 7. in 8. razredu oz. 64 ur v 9. razredu. Skupno je bilo v treh letih 204 ur pouka (Kač, 2012).

2.2.5.2 Teoretične osnove postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je EU podpirala učenje njenih uradnih jezikov, v prvem desetletju novega stoletja je začela uvajati politiko učenja in poučevanja vseh jezikov, vključno z regionalnimi ali manjšinskimi in drugimi svetovnimi jeziki. Večjezičnost je postala eno od samostojnih področij politike EU, kar je jasen pokazatelj visoke zavesti o pomembnosti večjezičnosti za evropski projekt. Izziv povečanja večjezičnosti pa je dosegel nove razsežnosti. To se zelo kaže v medjezikovni in medkulturni komunikaciji (Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v OŠ, 2008).

EU ima željo postati jezikovna velesila in temelji na načelu »združeni v raznolikosti« (Kač, 2008, str. 3).

Projekt SEJO je eden pomembnih strateških dokumentov, ki opredeljuje okvirno politiko učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov v državah EU. Kot pomoč pri zasnovi jezikovnega kurikula navaja naslednje smernice:

1. Poučevanje in učenje vsakega jezika mora upoštevati vso ponudbo jezikov, ki so na voljo na določenem izobraževalnem področju.
2. Pri pestrosti jezikovne ponudbe moramo upoštevati stroške in koristi za sistem. Tu težimo k temu, da se izognemo nepotrebni ponavljanju učnih vsebin. Znanje, ki smo ga osvojili pri enem predmetu, moramo znati prenesti med predmeti. Znanje, ki ga učenec usvoji, se lahko prenese na učenje drugih jezikov.
3. Premisleki in koncepti pri zasnovi kurikula se osredotočajo predvsem na vlogo jezikov pri splošni jezikovni vzgoji. Pri tem se ocenjuje sporazumevalna jezikovna zmožnost v povprečju za vse jezike.

SEJO nam daje možnost jasnega, preglednega in evropsko primerljivega načina določanja stopenj pričakovanih učnih dosežkov v okviru jezikovnega izobraževanja, Lizbonska deklaracija pa opisuje zmožnosti na vseh področjih posameznikovega in družbinega delovanja, ki so potrebna za uspešno delovanje v učeči se družbi, tako na poklicnem, družbenem in osebnem področju (Kač, 2008).

2.2.5.3 Izpolnjevanje pogojev šol, ki so se želele vključiti v projekt postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika

Šola je morala seznaniti starše s cilji in načrtovanim potekom postopnega uvajanja drugega tujega jezika ter s pravicami učencev v času uvajanja. Pridobiti je morala pisno soglasje staršev učencev, ki so obiskovali 7. razred, ob začetku uvajanja. Poleg tega je morala izpolnjevati naslednje pogoje:

- Morala je biti vpisana v razvid OŠ.
- Zagotoviti je morala ustrezno število učiteljev za izvajanje pouka drugega tujega jezika za učence OŠ v 7., 8. in 9. razredu.
- Imeti je morala prostore za izvajanje pouka, ki so bili urejeni v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje za ustanavljanje OŠ.
- Pridobiti je morala sklep sveta šole o postopnem uvajanju 2. tujega jezika (Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v OŠ, 2008).
- Pridobiti je morala 100 % soglasje staršev (Kač, 2012).

2.2.5.4 Povzetek ugotovitev kot podlaga pri uvajanju drugega tujega jezika

Pri postopnem uvajanju obveznega drugega tujega jezika so morali upoštevati domače in tuje analize in izkušnje, povezane z učenjem tujih jezikov, ter naslednje ugotovitve:

- Če bo drugi tuji jezik obvezen, se bodo učenci potrudili zanj bolj kot pa se bi pri izbirnem predmetu.
- Pouk se bo izvajal ob primernejših urah, saj bo del predmetnika.
- Učenci predmeta ne bodo zapostavljali, temveč se ga bodo učili sproti (ne bo učnih prekinitev).
- Predmetni učitelji za pouk obveznega tujega jezika so dobro izobraženi, dodatno usposabljanje na področju didaktike.

- Veliko je potrebno storiti pri osveščanju družbe o pomenu znanja tujih jezikov, tu so ciljne skupine tako učenci kot tudi starši in širša javnost. Osredotočiti se je potrebno na tiste jezike, ki so pomembni na slovenskem prostoru.
- Ponudba jezikov naj bo kljub temu raznolika, saj drugače lahko pride do pomanjkanja motivacije za učenje.

Torej je drugi tuj jezik kot obvezni veliko bolj učinkovit kot izbirni predmet, kar potrjujejo narejene analize (Kač, 2008).

2.2.5.5 Predlogi za sistemske rešitve

Obvezni drugi tuj jezik se bi moral uvesti v program devetletne OŠ na nacionalni ravni. Pripraviti bi bilo potrebno načrt strokovne podpore za učitelje. Pri učenju bi bilo potrebno uporabljati sodobne metode poučevanja. Uvesti bi bilo potrebno stalno obliko usposabljanja za učitelje v ta namen. Izbira jezika bi morala biti ustrezna glede na kulturno in gospodarsko vlogo tega jezika v Sloveniji. Doseči bi morali še večjo raznolikost nabora jezikov. Na narodno mešanih območjih pa bi ostal drugi tuj jezik v okviru obveznih izbirnih predmetov, to naj bi veljalo tudi za šole s prilagojenim učnim programom. Srednješolski programi pa bi se prav tako morali prilagoditi, saj učenci nadaljujejo z učenjem drugega tujega jezika. Drugi tuj jezik bi se moral uvesti v obvezno izobraževanje srednjih strokovnih in poklicnih šol (Kač, 2012).

Uvedba obveznega drugega tujega jezika na vse OŠ v Republiki Sloveniji je bila predvidena s šolskim letom 2013/14, vendar se zaradi sprememb, zapisanih v Beli knjigi, ni izvedla. Nacionalna strokovna skupina za pripravo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju svojo odločitev zagovarja in pravi, da imajo učenci zelo različne zmožnosti in da tudi v drugih evropskih državah drugi tuj jezik ni obvezen. Pri preverjanju tega podatka se je izkazalo, da to drži le za tri države (francoski del Belgije, Velika Britanija in Irska). Tudi večinsko mnenje anketiranih učiteljev, staršev in ravnateljev ni bilo naklonjeno drugemu tujemu jeziku kot obveznemu predmetu. Četudi so bile trditve v anketi negativne, pa trditev o številu držav z neobveznim drugim tujim jezikom ne drži. Pri raziskavi niso bili uporabljeni razpoložljivi rezultati triletno spremljave poskusa uvedbe obveznega drugega tujega jezika. Prav za

udeležence tega poskusa ta odločitev ni razumljiva, saj je bil poskus po njihovem mnenju zelo uspešen. Vse to so dokazali s spremljavo poskusa. Za uvedbo obveznega drugega tujega jezika bi potrebovali samo določene prilagoditve pri nekaterih programih in stalno strokovno podporo šolam. Žal zaradi zunanjih okoliščin uvedba obveznega drugega tujega jezika ni zaživela (Kač, 2012).

2.3 Iniciativa za ohranitev obveznega drugega tujega jezika

V Ljubljani so 1. 6. 2013 ustanovili iniciativni odbor za ohranitev in frontalno uvedbo obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli. Iniciativni odbor sestavlja 12 osnovnih šol – pobudnic za ohranitev in frontalno uvedbo obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole in 12 predsednikov svetov staršev.

Šole podpisnice se skupaj s starši, otroki in predsedniki svetov staršev z ukinitvijo ne strinjajo in zahtevajo ohranitev ter takojšnjo frontalno uvedbo obveznega drugega tujega jezika.

Nekatere njihove utemeljitve se glasijo:

- Vsi osnovnošolci morajo imeti dostop do učenja drugega tujega jezika.
- Projekt uvajanja drugega tujega jezika je bil uspešen, kar dokazuje spremljava poskusa. Za učence drugi tuji jezik ne predstavlja velike dodatne obremenitve.
- Učenje naj koordinirajo odrasli, saj otroci še ne vedo, kaj jim bo koristilo v življenju.

Iniciativni odbor na svoji spletni strani ugotavlja, da se jezikovne možnosti slovenskih otrok z ukinitvijo obveznega drugega tujega jezika v OŠ »siromašijo, hkrati pa izgubljammo sposobnost za kvaliteten razvoj družbe. Tu se ne bi smelo govoriti o varčevanju in prihranku. Izobraževanje in prihodnost naših otrok morata biti nedotakljiva in strogo izvzeta iz varčevalnih ukrepov.« (<http://2tj.si/index.php/obvezni-2tj/utemeljitev>)

Na spletni strani iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika lahko preberemo kar nekaj citatov znanih Slovencev, politikov in strokovnjakov o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika, med drugim tudi:

»Znanje jezikov je človeški kapital v najbolj žlahtnem pomenu besede. Čeprav terja učenje jezikov več napora od pouka nekaterih umetnostnih ali širše uporabnih vsebin, je s ponudbo drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v tretjem obdobju osnovne šole slovensko šolstvo opremilo mlade za izzive sveta.« (dr. Lucija Čok, nekdanja ministrica za šolstvo in znanost, nekdanja rektorica Univerze na Primorskem)

»Mladi, ki jih danes srečujem v evropskem parlamentu, govorijo tudi po pet jezikov ali več. Poleg maternega jezika je znanje angleščine, nemščine in francoščine že vsakdanje. Tudi sama imam izkušnje, da si z znanjem jezika vedno odpiraš nova pota.« (Zofija Mazej Kukovič, poslanka v evropskem parlamentu)

»Stroka si je edina v tem, da želimo DVA tuja jezika in da želimo, da se vsi učenci učijo dveh tujih jezikov že v osnovni šoli. Nikakor se ne sme spregledati pozitivnih rezultatov 159 šol, ki so bile uspešne v uvajanju obveznega drugega tujega jezika. Tukaj ne gre za politiko, ampak za šolstvo, kar pomeni toliko in toliko otrok vsake generacije, ki z odlašanjem že dorečenih novosti ostajajo brez enakih možnosti v šolstvu. (dr. Alja Lipavc Oštir in dr. Saša Jazbec, FF Univerze v Mariboru)

»Znanje je največji razvojni imperativ Slovenije v razvijajoči se Evropi in svetu. Znanje tujih jezikov je okno do mednarodnih okolij in vrata dostopa do znanja in povezovanja tako na znanstvenem kot na družabnem področju. Zato kot župan občine Beltinci odločno podpiram iniciativo za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v osnovnih šolah.« (dr. Matej Gomboši, župan Občine Beltinci)

»V dobi globalizacije, v kateri živimo danes, zagotovo velja rek, da več jezikov znaš, več veljaš. Ker svet postaja globalna vas, vsi redno prihajamo v stik s tujino bodisi zaradi zasebnih, študijskih ali poslovnih povezav, pri čemer nam je znanje tujih jezikov v veliko pomoč. Z učenjem tujih jezikov tudi osebno rastemo in izboljšujemo svoje možnosti za poklicni razvoj, saj znanje tujih jezikov v sodobnem času predstavlja vir konkurenčne prednosti na trgu dela doma in v tujini. Ker smo prepričani, da je naložba v znanje tujih jezikov dobra naložba v prihodnost naših otrok, na Mestni občini Ljubljana nedvomno podpiramo Inicativo za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli.« (Zoran Janković, župan MOL)

»Ukinitev obveznega drugega tujega jezika je popolna oslarija. To je v popolnem nasprotju s tistim, kar jaz zagovarjam, da bi že v devetem razredu osnovne šole ali vsaj od začetka srednje učenci pri nekaterih predmetih imeli pouk v tujem jeziku.«
(*Borut Pahor, predsednik Republike Slovenije*)

Vir citatov: <http://2tj.si/>.

2.4 Gospodarski pomen znanja tujih jezikov v Sloveniji

Ker se zavedam, da je za gospodarske dejavnosti zelo pomembno tudi sodelovanje s tujino, me je zanimalo, koliko slovenskih podjetij dejansko sodeluje s tujino. Predvidevam, da je za ta podjetja znanje tujih jezikov ključnega pomena. Te podatke sem poiskal na Statističnem uradu Republike Slovenije. Število registriranih uvoznih in izvoznih podjetij v RS v letu 2012 je bilo 43.941, v ta podatek niso zajeta storitvena podjetja, ki poslujejo s tujino. Delež podjetij, ki poslujejo s tujino, se je po podatkih statističnega urada močno povečal z vstopom RS v EU po letu 2004 in se vsako leto samo še viša. Slovenska podjetja največ trgujejo z Nemčijo, Italijo, Avstrijo, s Francijo, Hrvaško in z Madžarsko (Grm, 2013). Povečano menjavo izdelkov pa so zabeležili v skupini Osebnih avtomobilov, Zdravil in Električne gospodinjske opreme (Perše, 2011).

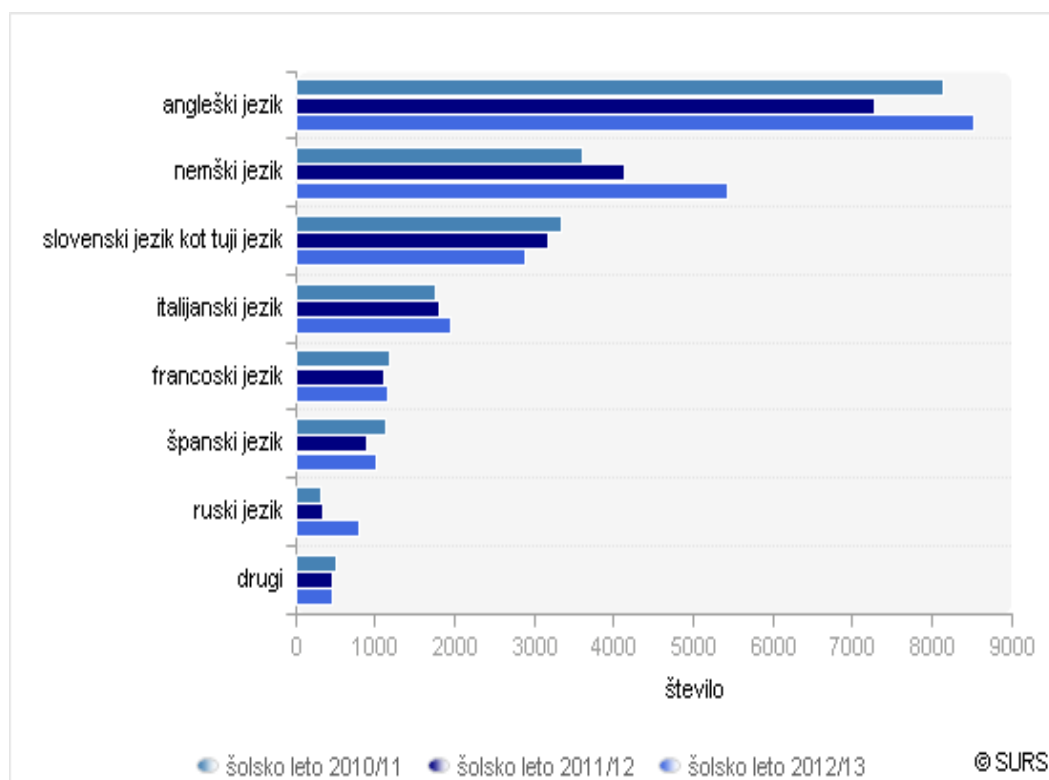
Ker je veliko trgovanje z Nemčijo in Avstrijo, je tudi znanje nemškega jezika nujno in tudi pogoj pri zaposlitvi.

2.5 Povpraševanje po jezikovnih tečajih za odrasle

Po podatkih SURS-a se prav tako vsako leto izvede več tisoč jezikovnih tečajev, kar kaže na to, da je znanje tujih jezikov vedno pomembnejše. Z vstopom v EU pa se je povpraševanje še povečalo. SURS ugotavlja, da je bilo v šolskem letu 2007 /2008 največ zanimanja za učenje angleškega jezika, drugi najpopularnejši jezik pa je bila nemščina. Zanimanje za učenje francoščine, italijanščine in španščine pa je v primerjavi s preteklimi leti ostalo nespremenjeno. Nekoliko manj zanimanja je bilo za ruščino (Tuš, 2009).

Podatki povedo, da se je v šolskem letu 2012/2013 glede na prejšnje šolsko leto število obiskovalcev nemščine pri izvajalcih nadaljnjega izobraževanja povečalo za kar 31 %. Vse pa kaže na to, da se povpraševanje po znanju tujih jezikov vsako leto povečuje in ne manjša (Jablanovič, 2014).

Primerjavo števila udeležencev v jezikovnih programih v Sloveniji med letoma 2010 in 2013 kaže graf 1.

Graf 1: Udeleževanje odraslih v jezikovnih programih v letu 2012/13 (Jablanovič, 2014).

Iz grafa je razvidno, da povpraševanje po učenju angleščine in nemščine narašča, zato je vsako leto organiziranih več tečajev tujih jezikov. Največji porast v primerjavi s preteklimi leti opažajo pri nemškem jeziku. Nekoliko se je povečalo zanimanje tudi za italijanski jezik, v šolskem letu 2012/2013 pa se je v primerjavi s preteklimi šolskimi leti zelo povečalo tudi povpraševanje po ruskem jeziku. V primerjavi s šolskim letom 2010/2011 je leta 2012/2013 nekoliko upadlo zanimanje za slovenski jezik kot tuji jezik in španski jezik.

2.6 Zaposlovanje Slovencev v tujini

Zaradi vse večjih težav z zaposlovanjem v Sloveniji in z vedno večjo brezposelnostjo se Slovenci vedno pogosteje odločajo za zaposlitev v tujini, predvsem v sosednji Avstriji, saj so tam možnosti za zaposlitev boljše, plačila pa višja. Na spletnem portalu 24ur.com ugotavljajo, da je po zadnjih podatkih brezposelnost v Sloveniji ponovno narasla. Na Zavodu Republike Slovenije naj bi bilo na zaposlovanje prijavljenih že 119.458 iskalcev zaposlitve (podatek z dne 12. 2. 2015). Ugotavljajo, da je v Avstriji na primer veliko večje povpraševanje po zdravstvenih kadrih kot v Sloveniji. Študent fizioterapije v Mariboru, Luka Duh, pravi, da se za študij ni odločil glede na ponudbo fakultet, ampak na podlagi tega, katere zaposlitvene kadre iščejo pri naših severnih sosedih. Dodaja tudi, da je veliko njegovih kolegov opravilo prakso v zdravstvenih ustanovah v Avstriji in so tam dobili tudi zaposlitev za nedoločen čas (www.24ur.com/novice/svet/po-studiju-takoj-delo-v-avstriji.html?bl=0).

Za delo v Avstriji se odloča največ tistih, ki živijo blizu meje z Avstrijo in se tja vozijo vsakodnevno. Tina Gorenjc se na portalu preberite.si sprašuje: »Bomo v prihodnosti zaradi dela na tujem zares izgubili cele generacije sposobnih in pridnih?« (Gorenjc, 2003). Enega od razlogov, zakaj se Slovenci odločajo za zaposlitev v Avstriji, navaja nizko brezposelnost, ki pri nas vztrajno narašča, v Avstriji pa pada. Drugi razlog, ki ga gospa Gorenjc navaja, je ta, da je Avstrija znana kot pravno urejena država, kjer so delavci ustrezno plačani in cenjeni (Gorenjc, 2003).

Po podatkih spletnega portala prostadelovnamesta.si je marca 2014 delalo v Avstriji že 14.147 Slovencev, od tega pa se vsakodnevno v sosednjo državo na delo vozi okoli 7.000 ljudi. V Avstriji največ ponujajo tudi sezonska dela (obiralci sadja, krovstvo, receptorji, vaditelji smučanja, natararji, sobarice, kuharji ...), povsod pa je pogoj znanje nemškega jezika. V veliko pomoč pri iskanju zaposlitve v Avstriji je mednarodna mreža EURES⁵ (angl. European Employment Services), ki pomaga pri pretoku delavcev znotraj evropskega gospodarskega prostora (www.prosta-delovnamesta.si/delo-v-avstriji).

Gospa Mateja Muršak, direktorica mariborskega Zavoda za zaposlovanje, je za RTV Slovenija izjavila, da je Avstrija za Slovence zelo privlačna, hkrati pa Na Zavodu za

⁵ Spletni portal je dosegljiv na <https://ec.europa.eu/eures/>.

zaposlovanje Maribor opažajo, da se je povpraševanje po učenju nemškega jezika dvignilo, saj je znanje nemščine vedno bolj zaželeno tudi pri slovenskih delodajalcih, ki čez mejo odkrivajo nove poslovne možnosti. »Opažamo tudi, da se zahtevnost delovnih mest, za zasedbo katerih se praviloma zahteva tudi znanje nemškega jezika, viša, prav zato je interes za obvladovanje nemščine večji,« dodajajo na Zavodu za zaposlovanje Maribor. »Tako se je v tečaje nemškega jezika letos vključilo 229 brezposelnih, število zaposlenih Slovencev v Avstriji v enem letu pa zvišalo za približno 2.500« (www.rtv slo.si/gospodarstvo/v-avstriji-delo-naslo-14-000-slovencev-polovica-se-jih-vsak-dan-vozi/345269).

»Prvi in najpomembnejši pogoj za zaposlitev v Avstriji je znanje nemškega jezika, zahtevana stopnja pa je odvisna od delovnega mesta,« pojasnjuje svetovalka EURES, Darja Kaupn Grauf. »Tako delodajalci namesto pisne prijave pogosto zahtevajo, da jih kandidati pokličejo po telefonu in tako preverijo jezikovno znanje« (Ovsenik, 2014).

Kot kaže je trenutno v Sloveniji največja možnost zaposlitve za iskalce zaposlitve, ki poleg angleščine obvladajo še nemški jezik – tako zaradi zaposlitve v tujini kot tudi zaradi vse večjega povpraševanja domačih podjetij po aktivnem znanju nemščine zaradi gospodarske povezanosti s tujino. V skladu s tem se povečuje tudi povpraševanje iskalcev zaposlitve po tečajih nemščine, saj le-ta daje dodano vrednost iskalcu zaposlitve. Ker pa so ti jezikovni tečaji praviloma dragi⁶, si jih brezposelni težko privoščijo.

Ker me je zanimala aktualna ponudba delovnih mest v tujini, sem podrobno preučil portal www.mojazposlitev.si in seznam prostih delovnih mest za tujino. V tem trenutku ponujajo 183 prostih delovnih mest, od tega jih je ponujenih 144 v nemško govorečih državah (Avstrija, Nemčija, Švica), poleg teh pa je še nekaj delovnih mest, za katere ni določen točen kraj dela (http://m.mojazposlitev.si/prosta-delovnamesta?keywords=&podrocja=®ije=13&izobrazba=&delodajalec=&cas_objave=&results=1).

⁶ Po podatkih naključno izbrane jezikovne šole Panteon College stane 50-urni začetni tečaj nemščine s trenutnim 25-odstotnim popustom okoli 330 € (Panteon College, 2015). Pri čemer je potrebno omeniti, da 50-urni tečaj ne moremo enačiti z enoletnim učenjem tujega jezika v osnovni šoli. V enem šolskem letu je v učnem načrtu predvidenih 70 ur drugega tujega jezika.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Predmet raziskave

Predmet moje raziskave je bil drugi tuji jezik v osnovni šoli. Zanimalo me je, kakšno je mnenje mojih sovrstnikov o položaju drugega tujega jezika v Sloveniji in kaj menijo o ukinitvi le-tega. Prav tako me je zanimalo, koliko tujih jezikov si želijo znati in katere. Nekaj pozornosti sem posvetil možnostim iskanja zaposlitve v tujini, predvsem v sosednji Avstriji, ki je za Slovence najbolj privlačna država, kar se tiče zaposlitve.

3.2 Cilj raziskave

Cilj raziskave je bil ugotoviti, kakšno je mnenje učencev OŠ Vojnik o položaju nemščine v šolskem sistemu ter mnenje njihovih staršev. Zanimalo me je tudi mnenje vodje projekta uvajanja obveznega drugega tujega jezika v OŠ, gospe Liljane Kač⁷, ter vodje iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika, gospe Metke Zorec⁸.

Želel sem raziskati tudi, kakšna je ponudba delovnih mest v nemško govorečih državah in koliko je povpraševanja po tečajih tujih jezikov med odraslimi, da na nek način dokažem, da je znanje dodatnega tujega jezika nujno za lažjo zaposljivost mladih.

3.3 Metoda raziskovanja

Uporabljeni metodi dela sta bili anketiranje in intervju. Na začetku sem se lotil zbiranja literature, kjer sem največ podatkov dobil iz javnih dokumentov in knjig, nekaj pa sem jih dobil tudi z interneta. Ko sem imel vso literaturo, sem iz nje izpisal pomembne in bistvene podatke ter nekatere podrobnosti, ki jih ne moreš prezreti.

⁷ Gospa Liljana Kač je bila vodja projekta Uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo med leti 2008 in 2011 in je zaposlena na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije.

⁸ Gospa Metka Zorec je predmetna učiteljica francoskega jezika in ga poučuje na Osnovni šoli Prežihovega Voranca v Ljubljani. V zadnjih letih je zelo aktivna pri pobudah za ohranitev obveznega drugega tujega jezika. Njeno delo lahko spremljamo na spletni strani: <http://2tj.si/>.

Z anketo, ki je bila prva metoda dela, sem želel pri učencih raziskati, katere in koliko jezikov bi radi govorili tekoče in koliko od teh bi se radi učili v šoli ter kakšne možnosti imajo z znanjem več tujih jezikov. Zanimalo me je tudi njihovo mnenje o odstranitvi drugega tujega jezika iz obveznega predmetnika in kakšno je njihovo mnenje o poteku pouka.

Pri starših me je zanimalo, koliko tujih jezikov in katere bi moral znati njihov otrok ter ali imajo njihovi otroci težave pri učenju drugega tujega jezika. Zanimalo me je tudi njihovo mnenje o možnosti zaposlitve in večji uspešnosti v življenju z znanjem več tujih jezikov. Postavil sem še vprašanje o motiviranosti njihovega otroka za učenje tujih jezikov in ali se njihovemu otroku zdi v redu, da imajo v šoli dva obvezna tuja jezika ter zadovoljnost učenca z izbiro drugega tujega jezika. Zanimalo me je tudi njihovo mnenje o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika.

Druga metoda raziskovanja pa je bil intervju, ki sem ga izvedel z vodjo projekta uvajanja obveznega drugega tujega jezika v OŠ, gospo Liljano Kač, ter z vodjo iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika, gospo Metko Zorec.

3.3.1 Opis vprašalnika

Vprašalnik je zajemal 9 vprašanj zaprtega tipa, kar pomeni, da so imela vprašanja vnaprej dane odgovore, ponekod pa sem dodal tudi možnost »drugo«, v kolikor vprašani niso našli najbolj ustreznega odgovora. Vprašalnik je bil anonimen.

Prvi dve vprašanji pri vprašalniku za otroke sta bili demografski – zanimala me je starost in spol anketirancev. Pri naslednjem vprašanju sem hotel izvedeti, koliko tujih jezikov želi govoriti anketiranec in pri četrtem, katere. Pri petem vprašanju me je zanimalo, koliko tujih jezikov si učenci želijo naučiti v šoli. Pri šestem in sedmem vprašanju sem hotel ugotoviti, ali imajo težave pri učenju drugega tujega jezika in kako zahteven se jim zdi. Z osmim vprašanjem sem učence spraševal, kakšno je njihovo mnenje o dveh obveznih tujih jezikih v šoli, če se jim zdi, da je zaposlitev lažja z znanjem najmanj dveh tujih jezikov, če se strinjajo z dodatnimi urami drugega tujega jezika na teden in ali je učenje drugega tujega jezika zanje dodatna obremenitev ter o uspešnosti v življenju, če znaš več tujih jezikov. Pri devetem vprašanju me je zanimalo, kako pomembno je za učence, ki se učijo drugega tujega jezika, da bodo lahko obiskovali dežele, v katerih govorijo ta jezik, se sporazumevali z vrstniki iz tujine, brali knjige, časopise v tem jeziku, gledali televizijske programe,

razumeli besedila pesmi in brskali po spletnih straneh v tem tujem jeziku. Pri desetem vprašanju pa sem jih vprašal, kakšna je po njihovem mnenju izvedba pouka: ali se jim zdi pouk zanimiv, ali je podoben pouku prvega tujega jezika, ali snov obravnavajo prehitro, koliko se morajo učiti še doma, koliko imajo po njihovem mnenju domačih nalog, če se učijo preveč slovnice in ali se premalo pogovarjajo v tujem jeziku. Zadnje vprašanje na anketi za učence je bilo za mojo raziskavo zelo pomembno, saj sem jih vprašal, kakšno mnenje imajo o ukinitvi drugega tujega jezika iz obveznega predmetnika OŠ.

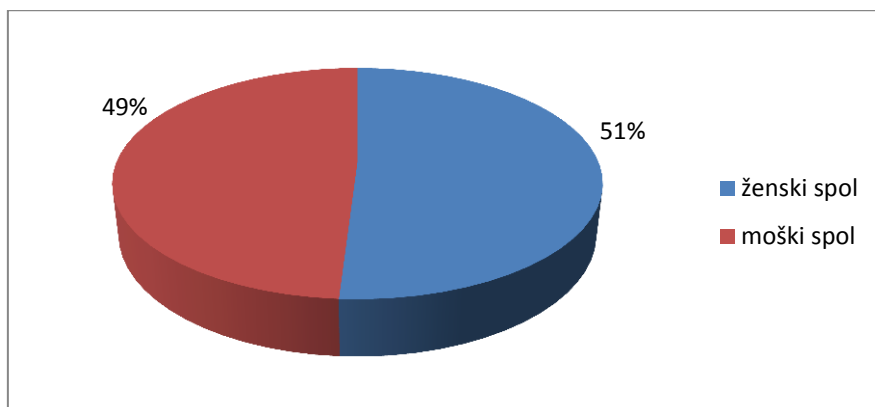
Pri vprašalniku za starše, sta bili prvi dve vprašanji, tako kot pri vprašalniku za otroke, demografski – zanimala me je starost in spol anketirancev. Tretje in četrto vprašanje sta se nanašala na mnenje staršev o tem, koliko tujih jezikov bi moral znati njihov otrok in katere. S petim in šestim vprašanjem pa sem poizvedoval, ali je imel oz. še ima njihov otrok težave pri učenju drugega tujega jezika in ali mu učenje le-tega predstavlja dodaten napor. Pri sedmem vprašanju me je zanimalo mnenje staršev o poučevanju drugega tujega jezika v šoli. Zanimalo me je, če se strinjajo s tem, da znanje več tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev, da bi šola morala povečati število ur drugega tujega jezika in da moramo govoriti več tujih jezikov, če hočemo biti uspešni v življenju. Pri osmem vprašanju sem hotel izvedeti mnenje staršev o tem, kakšen odnos ima njihov otrok do učenja tujih jezikov. Zanimalo me je, če so po njihovem mnenju učenci dovolj motivirani, ali se jim zdi v redu, da imajo v šoli dva obvezna tuja jezika in če so zadovoljni z izbiro drugega tujega jezika, ki ga je izbrala šola. Zadnje vprašanje se je prav tako kot pri učencih nanašalo na ukinitvev drugega tujega jezika iz obveznega predmetnika. Tudi njih sem povprašal, ali se z ukinitvijo strinjajo.

3.3.2 Izvajanje anketiranja

Anketo sem izvedel v vseh oddelkih osmega in devetega razreda OŠ Vojnik, in sicer v času pouka. Učenci so anketo lepo sprejeli, jo vzeli resno in premišljeno izpolnili vprašalnik. Za reševanje vprašalnika so porabili približno 7 minut.

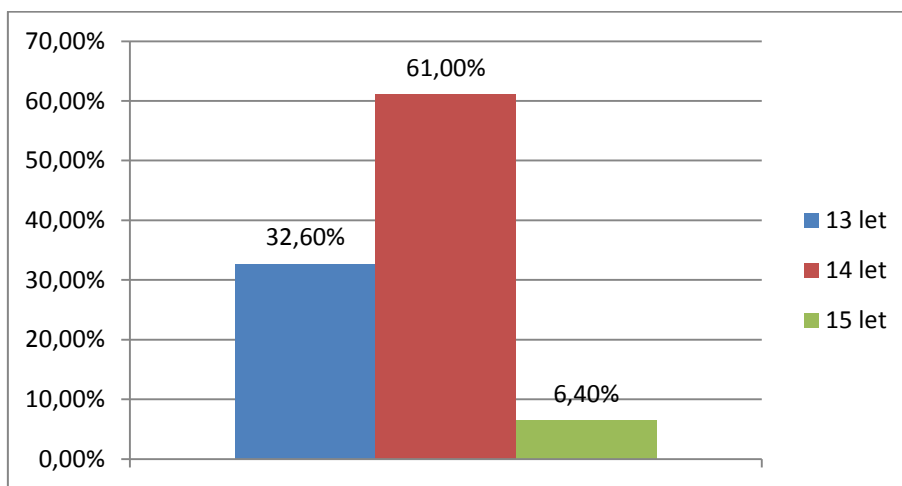
3.3.3 Opis vzorca

Prvi vzorec, na katerem sem izvedel anketo, je zajemal 141 učencev in učenk osmega in devetega razreda naše šole, od tega je bilo 72 deklic (51 %) in 69 dečkov (49 %), kar je prikazano v grafu 2. Starost anketiranih učencev je bila od 13 do 15 let.⁹

Graf 2: Spol anketiranih učencev

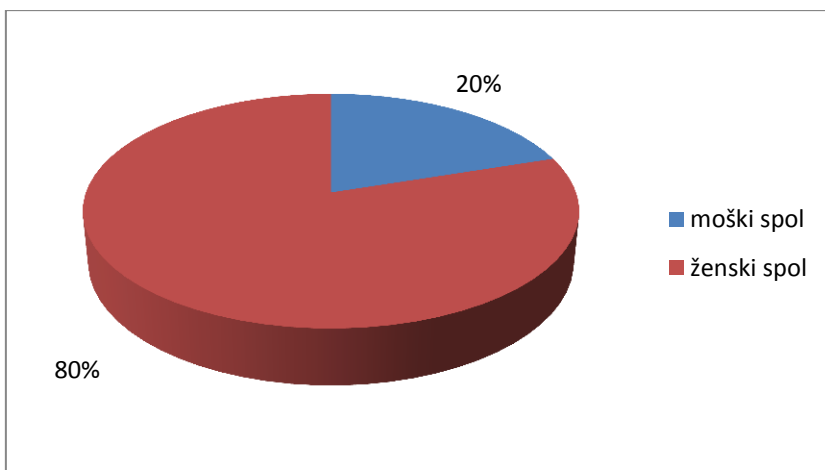
Graf 3 prikazuje starost anketiranih učencev. Iz njega je razvidno, da je anketni vprašalnik izpolnjevalo največ 14-letnikov (61 %), najmanj pa 15-letnikov (6,4 %).

Graf 3: Starost anketiranih učencev

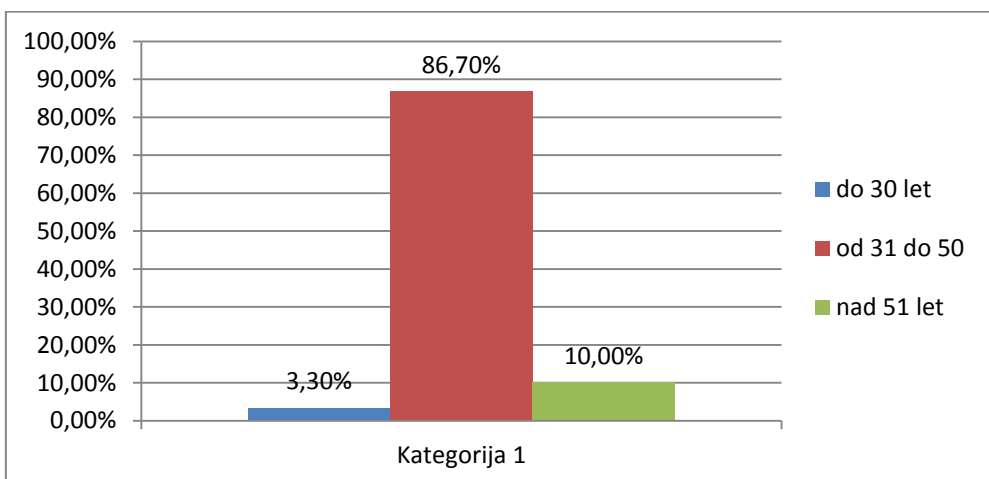
Drugi vzorec, na katerem sem izvedel anketo, so bili starši učencev naše šole, ki se učijo nemščino kot obvezni drugi tuji jezik. Vrnjenih sem dobil 30 vprašalnikov. Graf 4 prikazuje spol anketiranih staršev (20 % moških in 80 % žensk).

⁹ V vzorec sem zajel le učence 8. in 9. razredov, ker se na naši šoli učijo nemščino kot obvezni drugi tuji jezik, sedmošolci se učijo drugi tuji jezik kot neobvezni izbirni predmet.

Graf 4: Spol anketiranih staršev

Graf 5 prikazuje starost anketiranih staršev. Iz grafa je razvidno, da je največ anketiranih staršev starih med 31 in 50 let.

Graf 5: Starost anketiranih staršev

3.4 Izvedba intervjuja

Odločil sem se, da naredim intervju z gospo Liljano Kač in gospo Metko Zorec.

Mag.Liljana Kač je svetovalka na Zavodu za šolstvo in vodja projekta za uvajanje obveznega drugega tujega jezika v OŠ, gospa Metka Zorec pa je profesorica francoščine in zgodovine na OŠ Prežihovega Voranca v Ljubljani in vodja Initiative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli.

Sestavil sem nekaj vprašanj in jih zastavil izbranima osebam.

1. Koliko jezikov bi po Vašem mnenju morali Slovenci znati uporabljati aktivno in zakaj?

Liljana Kač: Čim več, najmanj dva, od katerih je eden angleščina, drugi jezik sosedov ali jezik manjšin v Sloveniji ali jezik ene izmed članic EU.

Metka Zorec: Vsak Evropejec, med njimi tudi Slovenec, bi brez težav lahko aktivno uporabljal dva oziroma tri tuje jezike. Katere jezike, lahko ostane posameznikova izbira. Sama se nagibam k jezikom sosednih držav in k jezikom evropske skupnosti. Takšno je tudi mnenje evropskega parlamenta, ki se že desetletja z različnimi evropskimi projekti trudi za formulo M+2, materni jezik in dva tuja jezika. Želela bi poudariti, da imam zelo rada naš materni jezik. Kar bi Slovenci res morali, je znati izvrstno slovenščino. Brez znanja svojega jezika si invalid in siromak. Revez, ki je socialno hendikepiran in se ne more znajti v odnosih med ljudmi ter ne zna izraziti svojih želja in znanja. Iz lastne prakse zagovarjam tezo, da učenje tujega jezika bogati materni jezik in ne obratno. Strahovi, da bomo z učenjem tujega jezika osiromašili slovenščino, so neutemeljeni in kažejo na nepoznavanje človeške inteligence.

2. Kdaj je po Vašem mnenju najprimernejši čas za začetek učenja drugega tujega jezika?

Liljana Kač: Čim prej, lahko tudi hkrati z začetkom učenja prvega tujega jezika v šoli. Mlajši otroci so namreč bolj dojemljivi za glasovni del jezika, obenem pa se v zgodnejših letih vzpostavi bolj naklonjen odnos do učenja in znanja več jezikov.

Metka Zorec: Kadar učenje poteka spontano in če je eden od staršev ali učiteljev materni govorec tujega jezika, potem zagovarjam zelo zgodnje učenje – od rojstva dalje oziroma od začetka vrtca ali šolanja dalje. Kot učiteljica drugega tujega jezika pa zagovarjam učenje drugega tujega jezika od 3. oziroma 4. razreda naprej. V letošnjem šolskem letu (2014/15) imam čudovito izkušnjo z uvajanjem drugega tujega jezika, v mojem primeru francoščine, v 4. razred. Učim 24 četrtošolcev, ki me iz tedna v teden presenečajo. So neverjetni pri usvajanju jezika, njihov spomin je fascinanten, njihova spontanost jim omogoča učenje brez vrednotenja in pretiranega razmišljanja. Nobenega strahu nimajo. Enostavno se potopijo v jezik in v njem uživajo. In jaz z njimi, seveda.

3. Kakšno je Vaše mnenje o poskusnem uvajanju obveznega drugega tujega jezika v OŠ? Je bilo na splošno uvajanje v Sloveniji po Vašem mnenju uspešno?

Liljana Kač: Poskusno uvajanje je bilo uspešno, tako z vidika učencev kot z vidika učiteljev in same organizacije pouka na šolah. Kljub dejstvu, da uradna jezikovna politika temu ni bila naklonjena, se je uvajanju priključilo 159 šol, kar predstavlja skoraj polovico vseh šol.

Metka Zorec: Zame je uvajanje obveznega drugega tujega jezika najboljši projekt v slovenskem šolstvu v zadnjih dvajsetih letih. Uvajanje je bilo nadvse uspešno. Projekt je zaživel na tretjini vseh slovenskih osnovnih šol in to kljub nadvse zahtevnemu pogoju s strani Ministrstva za izobraževanje znanost in šport: osnovna šola se je namreč projektu obveznega drugega tujega jezika lahko priključila samo pod pogojem, da je imela 100 odstotno soglasje staršev bodočih sedmošolcev. Če je bil en sam starš proti, se šola ni mogla priključiti projektu. Naše ministrstvo ne vodi pravilne jezikovne politike, v dvajsetih letih ni bilo sposobno urediti jezikovne vertikale, to pomeni da marsikateri dijak prične z učenjem drugega tujega jezika od popolnega začetka, namesto da bi svoje znanje iz osnovne šole nadgrajeval. Potrebujemo sistemsko ureditev drugega tujega jezika in tega v slovenskem prostoru nimamo, na kar v zadnjih letih vidno opozarjamo strokovnjaki osnovnih šol, srednjih šol in univerz. Nekdanja ministrica za šolstvo in znanost, nekdanja rektorica Univerze na Primorskem ter velika podpornica obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli dr. Lucija Čok mi je zaupala, da njihovi jezikovni oddelki propadajo, ker se študentje vpisujejo na študij jezikov s šibkim znanjem jezika, s tem je potrdila, kako pomembna in ključna je jezikovna vertikala. Zame je to spoznanje grozljivo: znanje novih generacij pada, namesto da bi raslo!

4. Kako uspešna je bila po Vašem mnenju mentorska mreža¹⁰?

Liljana Kač: Mentorska mreža je bila ključnega pomena za vse šole v nadaljnjih letih uvajanja. Učitelji so svoje izkušnje in zamisli prenašali na druge učitelje v svoji regiji. Mentorska mreža bi morala biti zgled za uvajanje vseh novosti v šolah.

¹⁰ Zavod republike Slovenije za šolstvo (ZRSS) je imel nalogo vzpostavitve mentorske mreže (*več o delovanju mentorske mreže za uvajanje obveznega drugega tujega jezika lahko preberemo v dveh publikacijah ZRSS: "Večjezičnost nas bogati" in "Drugi tuji jezik v osnovni šoli"*).

Metka Zorec: Naša mentorska mreža se je izkazala kot izjemno učinkovita, kot dragocena podpora in pomoč vsem učiteljem – tako začetnikom kakor tudi izkušenejšim učiteljem. Prvo leto projekta (2007/8) je ZRSŠ za mentorske učitelje izobrazil 20 učiteljev s cele Slovenije, ustanovljenih je bilo 5 mentorskih središč in določenih je bilo 5 učiteljev – vodij središč. Vsako leto so se mentorskim središčem priključevali novi učitelji obveznega drugega tujega jezika, ki so v mentorski mreži dobili uporabno strokovno pomoč pri uvajanju obveznega drugega tujega jezika. Največja moč mentorske mreže smo bili učitelji praktiki, ki smo 6 let prenašali svoje dobre prakse na nove učitelje, izmenjava naših izkušenj je bila neprecenljiva in nadvse življenjska, saj je prihajala iz razreda, se pravi direktno iz naše prakse, od naših učencev. V mentorski mreži so se kalili naši najboljši učitelji tujih jezikov. In z letošnjim šolskim letom je država ukinila obvezni drugi tuji jezik v OŠ, svoj najboljši potencial, svoje že visoko usposobljene učitelje je zavrгла in učencem vzela enake možnosti učenja drugega tujega jezika, ki bi bil umeščen v urnik in izenačen z ostalimi predmeti.

5. Zakaj mislite, da so drugi tuji jezik ob koncu poskusa odstranili iz obveznega predmetnika? Se strinjate z argumenti, ki jih navajajo za »neuspešnost« projekta?

Liljana Kač: Gre za politično odločitev in ne strokovno. Vzrok v taki odločitvi je povsem osebne narave. To ni nobena posebnost slovenske politike, take stvari se dogajajo tudi v drugih državah. Kar pa ne pomeni, da je upravičeno. Škoda v tem primeru gre predvsem na račun učiteljev in učencev. Ti so prikrajšani za znanje še enega jezika. Res je, da imajo sedaj možnost učenja jezika kot izbirnega predmeta, vendar ne vsi učenci, ker na vseh šolah nimajo tujega jezika kot izbirnega predmeta.

Metka Zorec: S tem vprašanjem se ukvarjam že tretje leto in nanj imam zelo preprost odgovor: ni bilo posluha s strani takratnega ministra za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneja Pikala. Ministrstvo je preslišalo stroko, preslišalo mnenje in želje ravnateljev, učiteljev, staršev in otrok in se samovoljno odločilo za ukinitve obveznega drugega tujega jezika. Vse njihove pomisleke smo z argumenti ovrgli na sestanku naše Iniciative z ministrom Jernejem Pikalo, sekretarjem Aljušem Pertinačem in ostalo ministrsko ekipo dne 18. 7. 2014. Ministrstvo je po naši predstavitvi ostalo brez argumentov, vendar jim to ni preprečilo ukinitve obveznega drugega tujega jezika.

Mimogrede, MIZŠ je spregledalo tudi mnenje ZRSS, ki mu je bila zaupana naloga spremljave in evalvacije projekta uvajanja obveznega drugega tujega jezika je. V svojem poročilu 2011 je ZRSS namreč zapisal, da priporoča uvedbo obveznega drugega tujega jezika na vse osnovne šole. S kolegi učitelji obveznega drugega tujega jezika se z ukinitvijo projekta nikakor ne strinjamo, zato smo pred dvema letoma ustanovili INICIATIVO ZA OHRANITEV OBVEZNEGA DRUGEGA TUJEGA JEZIKA V OŠ. Pridružile so se vse šole, ki so uvajale obvezni drugi tuji jezik, ravnatelji, učitelji, starši in učenci. Zbrali smo zelo široko podporo stroke, staršev, srednjih šol in univerz, županov in politikov, kakor tudi podporo predsednika RS Boruta Pahorja in takratne predsednice Odbora za izobraževanje in kulturo v Evropskem parlamentu dr. Doris Pack.

6. Zakaj po Vašem mnenju niso upoštevali rezultatov spremljave poskusa uvedbe obveznega drugega tujega jezika v OŠ?

Liljana Kač: Kot sem že zapisala, je bila to politična odločitev, za kar ni bilo potrebno upoštevati rezultatov poskusa, ki ga je vpeljalo isto ministrstvo, vendar z drugim ministrom na čelu.

7. Ali menite, da Slovenija dela dovolj na večjezikovni politiki glede na naš položaj in glede to, da Evropa tako zelo poudarja večjezičnost? Ali smo Slovenci s svojim znanjem tujih jezikov dovolj konkurenčni na trgu delovne sile in na splošno v gospodarstvu?

Liljana Kač: Če dela dovolj glede večjezičnosti, je težko oceniti, odvisno od zornega kota in s kom se primerjaš. Če pogledamo, koliko tujih jezikov se učenci lahko potencialno učijo v šolah, lahko rečem, da ja. Če pa pogledamo, da se le ena polovica srednješolcev uči dveh tujih jezikov, pa premalo. Znanje tujih jezikov ni pomembno samo zaradi večjih možnosti zaposlitve, temveč predvsem za širjenje obzorij. Vsak jezik predstavlja namreč edinstven pogled na svet, na to, kako ga upovedujemo, opisujemo, kako z njim izražamo čustva. Prav tako pa je učenje tujih jezikov pomembno pri zavedanju lastnega jezika. Šele takrat se zavemo, da je svet, ki ga poznamo prek na primer slovenščine eden izmed možnih svetov in da ne predstavlja univerzalne resnice. Na primer: dvojine nimajo vsi jeziki, tudi tako bogatih

slovničnih struktur ne kot slovenščina, v drugih jezikih obstajajo drugi glasovi in druga melodija, imajo bolj ali manj različen zapis glasov, kot jih izgovarjamo.

Metka Zorec: Seveda ne, ukinitve obveznega drugega tujega jezika je odgovor na to vprašanje. Slovenija drvi v nasprotno smer, v smer oddaljevanja od evropskih smernic in zavez, ki smo jih dali Bruslju. Posledice ukinitve obveznega drugega tujega jezika se bodo poznale čez 10 let in takrat bo, bojim se, nepopravljiva škoda glede smotrne in kvalitetne jezikovne politike že storjena. Tudi naša gospodarska konkurenčnost s tem pada. Pred kratkim sem brala intervju z mladim poslovnežem, ki je dobil nagrado najuspešnejšega mladega menedžerja, kako pomembno je znanje nemščine (obvezni drugi tuji jezik na večini osnovnih šol v času projekta uvajanja obveznega drugega tujega jezika) za slovensko gospodarstvo. Poudaril je, da je znanje nemščine na trgu pomembnejše od znanja angleščine in da Slovenci tega potenciala ne izkoriščamo, tako, kot bi ga lahko, če bi obvladovali drugi tuji jezik.

8. Ste v vsem tem času, od začetka uvajanja drugega tujega jezika, ko ste začeli aktivno sodelovati v projektu, pa do danes, kdaj spremenili mnenje o kakšni stvari, povezani z učenjem jezikov? Se vam je v začetku kaj zdelo dobro, danes pa ne več?

Liljana Kač: Nasprotno, po tem projektu sem se bolj prepričana, da je učenje dveh tujih jezikov nujno, in sicer potrebno bi bilo začeti še prej, v 4. razredu. Učitelji so dokazali, da znajo kvalitetno učiti, učenci pa brez težav napredujejo.

Metka Zorec: Moje mnenje ostaja nespremenjeno, učenje tujih jezikov nas bogati in učiti se jih moramo začeti kot otroci. Moja ljubezen do francoščine izvira iz otroških let, ko sva z bratom obiskovala tečaj francoščine v Pionirskem domu, takrat je bilo zame učenje francoščine čarobno. Zahvaljujoč mentorski mreži sem spremenila pogled na naloge nas, učiteljev in profesorjev. Znanje je potrebno deliti, ko deliš, obogatiš sebe in druge. Danes gledam na to kot na svoje poslanstvo in se zanj potrudim tudi takrat, ko bi raje počela kaj drugega. Prav tako kot svoje poslanstvo čutim potrebo, da javno zagovarjam kvalitetno javno šolstvo in zato sem sprejela vlogo vodje Iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli in svoj prosti čas posvečam tudi temu, da, na primer, odgovorim na današnji intervju ali nastopim v medijih, kjer javno zagovarjam pomembnost učenja tujih jezikov.

9. Za konec mi dovolite še nekoliko provokativno vprašanje. Članki na slovenskih portalih in dnevnem časopisju navajajo, da se vedno več Slovencev odloča za delo v tujini, predvsem v Avstriji, ker naj bi bili tam bolj cenjeni in bolje plačani. Na drugi strani pa se obvezni drugi tuji jezik v Sloveniji ukinja. Ali menite, da se slovenska politika boji »bega možganov« v tujino in je ukinitve obveznega drugega tujega jezika posledica le-tega?

Liljana Kač: Ne, politika se ne boji bega možganov, ta se zaradi družbene situacije dogaja že nekaj let. V naših medijih se pojavljajo različna laična mnenja, ki nimajo osnove v znanstvenih ugotovitvah, ampak so posledica osebnih prepričanj in stališč. Stališča do jezika, zlasti tujih jezikov, so pri nas dostikrat ambivalentna, to pomeni, da so hkrati naklonjena in nenaklonjena. Na splošno smo za znanje čim več jezikov, občudujemo ljudi, ki so večjezični, hkrati pa se nam zdi, da bodo drugi jeziki ogrozili slovenščino. Že sam izraz "tuji" jezik izraža nekaj, kar ni naše, kar ni nam lastno, kar prihaja od zunaj in ogroža naš prostor. Pri Slovencih je to stališče povezano predvsem z zgodovinskim kolektivnim spominom: slovenski jezik je bil tisti, ki nas je povezoval in nam dal ime, identiteto, in to prav zaradi tega in kljub temu, da nismo imeli svoje države, temveč tuje gospodarje s tujo govorico. To pa seveda ne more biti razlog, da se v šolah sedaj ne bi učili obvezno vsaj dveh tujih jezikov. Problem je očitno le v podrobnostih: kateri naj bo drugi tuji jezik in ali naj bo obvezni ali izbirni.

Metka Zorec: Vsaka politika se boji izobraženih in inteligentnih posameznikov, ki karizmatično nastopajo v javnosti in argumentirano zagovarjajo tisto, kar je v nasprotju z vladajočim političnim mnenjem. Slovenska politika se ne boji bega možganov v tujino, temveč ga s svojo neodgovorno politiko predvsem do mladih celo spodbuja. Slovenci se zavedamo pomena učenja tujih jezikov in smo v svoje znanje pripravljene vlagati dodatni čas in voljo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pa žal nima dolgoročne vizije, kam popeljati naše izobraževanje, kako ga izvzeti iz primeža varčevanja, kako mu zagotoviti dodatna sredstva in programe obogatiti. Znanje tujih jezikov je zagotovo dobra pot h gospodarski rasti naše države in obvezni drugi tuji jezik se mora znova uveljaviti v osnovni šoli.

10. Če mi želite še kaj sporočiti, bom vesel Vaših pripomb in pobud.

Liljana Kač: Vesela sem, da sem imela priložnost v času uvajanja spoznati in sodelovati s tako čudovitimi, sposobnimi, zagnanimi učiteljicami in učitelji nemščine, italijanščine, francoščine in angleščine. Prav njim in njihovim ravnateljicam in

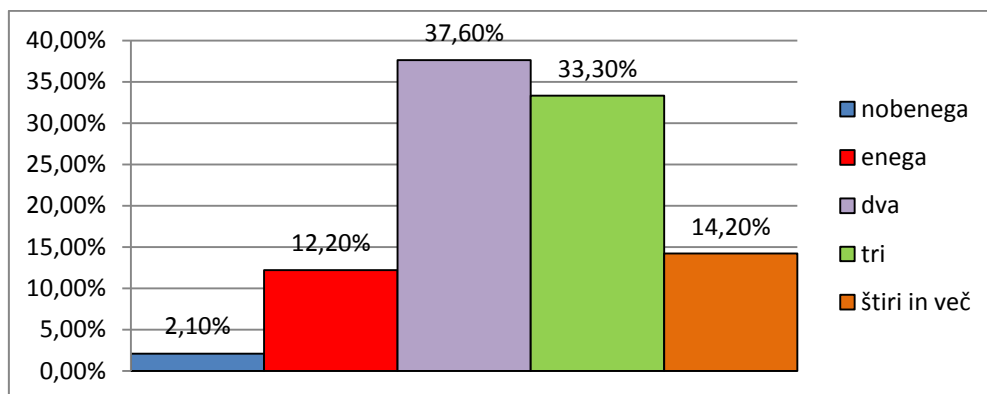
ravnateljem gre zasluga, da je uvajanje obveznega drugega tujega jezika uspelo, da so učenci dobili kvalitetno znanje in popotnico za nadaljnje učenje jezikov. Prav zato sem se vedno optimistična, ker vem, da imamo v naših šolah izjemne učitelje.

Metka Zorec: Naj za zaključek na kratko predstavim uspešno delovanje Iniciative za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli: Iniciativa za ohranitev obveznega drugega tujega jezika v OŠ je pričela s svojim delovanjem v šolskem letu 2012/13 z namenom opozarjanja na kvalitetno poučevanje drugega tujega jezika v OŠ in na pomembnost zagotavljanja in ohranitve jezikovne vertikale OŠ-SŠ-UNIVERZA, ki jo obvezni drugi tuji jezik v osnovni šoli stodstotno uresničuje. Združuje učitelje na 159 osnovnih šolah z obveznim drugim tujim jezikom, kakor tudi ostale učitelje tujih jezikov na osnovnih in srednjih šolah ter na univerzah. Zavzema se za kvalitetno javno šolstvo v RS s podporo predsednika RS Boruta Pahorja. Vsa naša prizadevanja je moč najti na spletni strani: 2tj.si.

4 ANALIZA REZULTATOV

4.1 Rezultati ankete za otroke

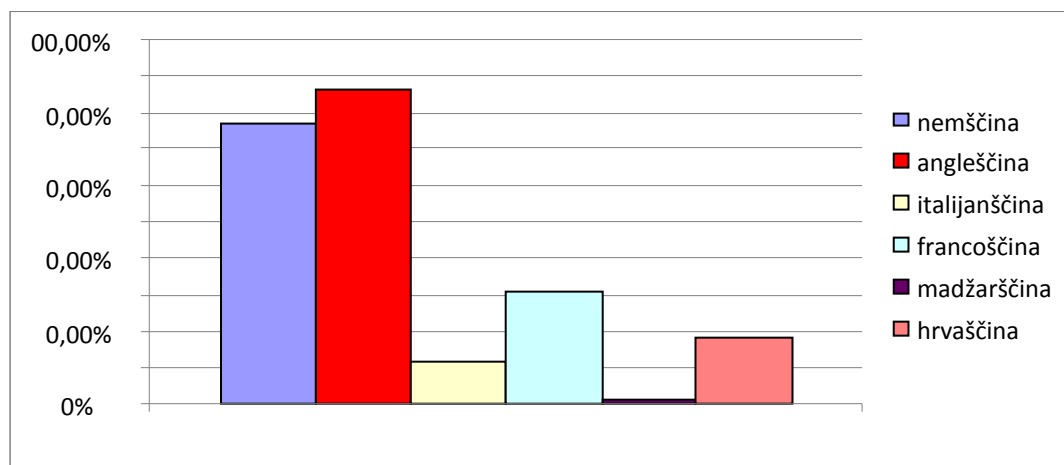
V anketnem vprašalniku za učence me je najprej zanimalo, koliko jezikov bi radi govorili tekoče oziroma zelo dobro. Rezultati so razvidni iz grafa 6. Največ učencev bi rado tekoče oz. zelo dobro govorilo dva tuja jezika (37,6 %), najmanj pa nobenega (2,1 %).

Graf 6: Število jezikov, ki bi jih učenci radi znali

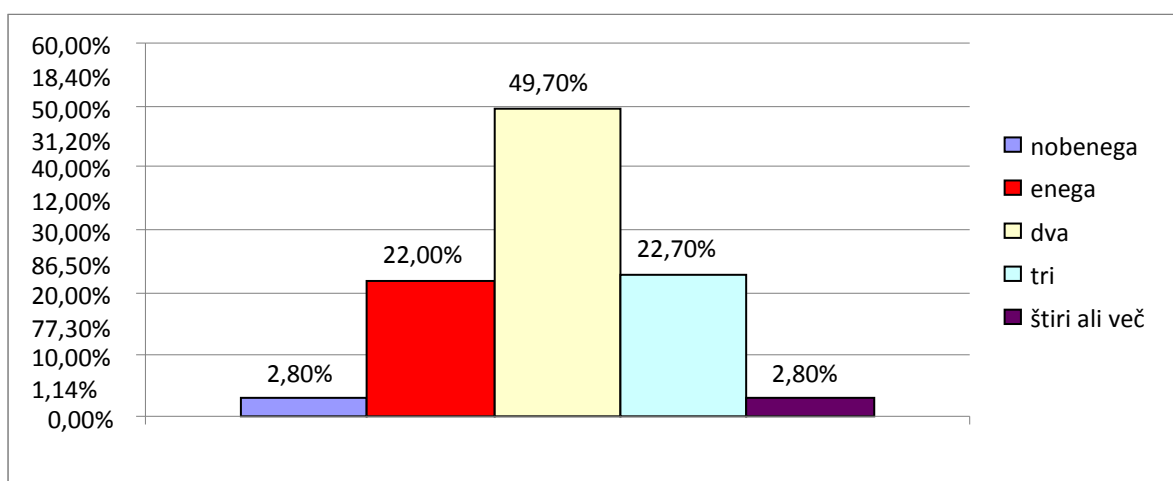
Največ učencev bi rado znalo dva tuja jezika (37,6 %), takoj za njimi pa so učenci, ki bi radi znali tri tuje jezike (33,3 %). Nekaj jih je tudi takšnih, ki bi radi znali štiri jezike ali več (14,2 %). Dobrih 12 % anketirancev bi rado znalo en tuj jezik; le dobra 2 % vprašanih pa noče znati nobenega tujega jezika. Iz zbranih podatkov je razvidno, da je zanimanje učencev za znanje vsaj dveh jezikov zelo veliko (85,1 %).

Graf 7 prikazuje, katere tuje jezike bi učenci radi znali. Večina učencev bi rada znala angleščino (86,50 %) najmanjše povpraševanje pa je po madžarščini (1,41 %).

Graf 7: Katere tuje jezike bi anketiranci radi govorili tekoče oziroma dobro

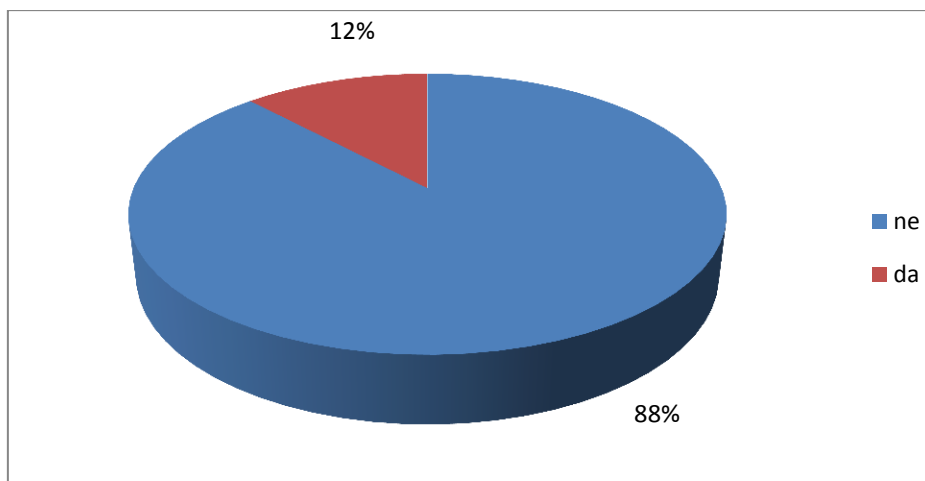
Iz grafa razvidni podatki nam kažejo, da si velika večina učencev želi znati angleško (skoraj 90 %), takoj za angleščino pa je nemščina (dobrih 77 %), tej pa sledi francoski jezik (dobrih 31 %). Nekaj bi jih rado znalo tudi hrvaščino (18,4 %), sledi ji italijanski jezik (12 %), le 1,41 % učencev pa bi rado znalo madžarsko. Ta nizek odstotek je razumljiv, saj smo precej oddaljeni od Prekmurja. Odstotek bi bil večji, če bi anketo opravljal na severovzhodnem delu Slovenije oziroma v Prekmurju. Poleg angleščine je največja želja po učenju nemščine, kar je razumljivo glede na bližino nemško govorečih držav, ki so zaposlitveno zelo zanimive. Prav tako se učenci že zavedajo, da tudi slovenska podjetja sodelujejo z nemško govorečimi državami in pri zaposlitvah vedno bolj zahtevajo znanje (tudi) nemškega jezika. Angleščina skorajda ni več tuji jezik, nemščina pa je tisto, kar ti daje dodatno vrednost pri zaposlitvi, predvsem če se za isto delovno mesto potegujejo kandidati s primerljivo izobrazbo. Iz grafa 8 je razvidno, koliko jezikov bi se učenci radi učili v šoli. Največ učencev bi se rado naučilo v šoli dva tuja jezika (skoraj polovica).

Graf 8: Število tujih jezikov, ki bi se jih učenci radi naučili v šoli

Največ učencev bi se v šoli rado naučilo dva tuja jezika (malo manj kot 50 %), takoj za njimi pa so tisti, ki bi se radi naučili v šoli tri tuje jezike (22,7 %), za 0,7 % je manj tistih, ki bi se v šoli radi naučili en tuji jezik. Enako število je učencev, ki bi radi znali štiri ali več jezikov in tistih, ki se nobenega tujega jezika ne bi radi naučili v šoli (malo manj kot 3 %). Tri četrtine vprašanih učencev bi se torej rade naučile dveh tujih jezikov v šoli, kar pa je povsem razumljivo, saj so zunaj obveznega osnovnošolskega programa vse druge dejavnosti plačljive.

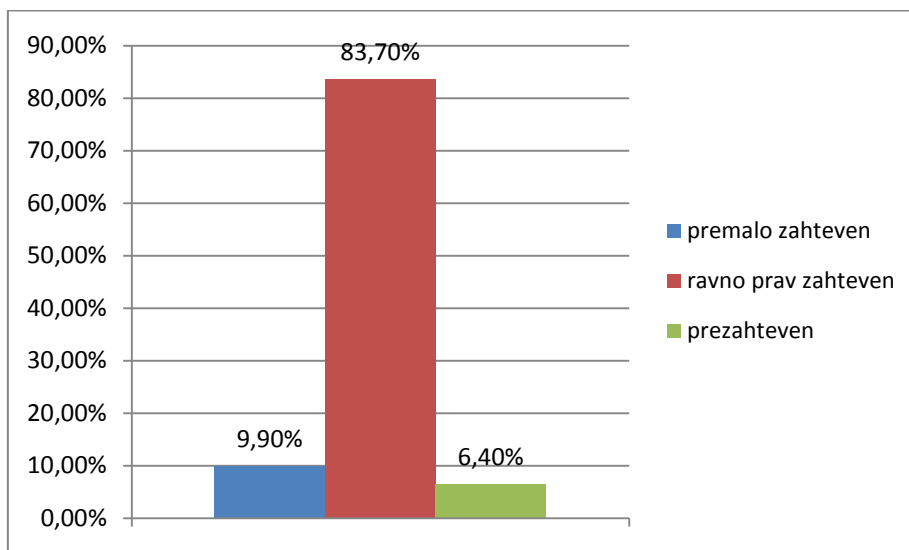
Graf 9 prikazuje težave učencev pri učenju drugega tujega jezika.

Graf 9: Težave učencev pri učenju drugega tujega jezika

Graf prikazuje, da velika večina (88 %) nima težav pri učenju drugega tujega jezika. Težave ima le 12 % učencev, kar je posledica ali njihovega nedela ali pa učenčeve nemotiviranosti za učenje tujih jezikov. Včasih bi bilo potrebno še dodatno predstaviti prednosti, ki jih prinaša znanje tujih jezikov.

Pri grafu 10 vidimo, ali se zdi učencem pouk drugega tujega jezika zahteven.

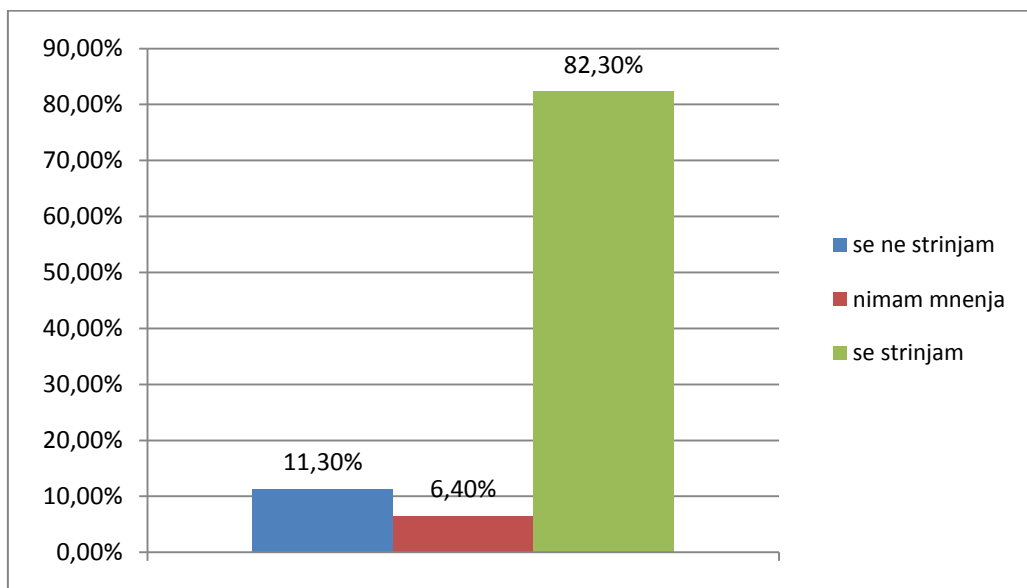

Graf 10: Zahtevnost pouka

Večina učencev (83,7 %) meni, da je raven pouka ravno prav zahtevna, nekaj jih celo meni, da ni dovolj zahtevna (skoraj 10 %), nekaterim pa se zdi pouk prezahteven (6,4 %). Iz dobljenih rezultatov lahko sklepam, da je nivo zahtevnosti za večino učencev primeren, učni načrt pa ne prezahteven. Predvidevam, da so v tistih

10 % učencev, ki menijo, da je pouk nemščine premalo zahteven (teh je celo več kot tistih, ki menijo, da je pouk preveč zahteven), zajeti učenci, ki so k pouku prišli s predznanjem jezika (obiskovali so jezikovne tečaje ali pa gledali nemški televizijski program).

Z 11. grafom je analizirana trditev, da je dobro, da imamo v šoli 2 obvezna tuja jezika.

Graf 11: Mnenje učencev o dveh obveznih drugih tujih jezikih

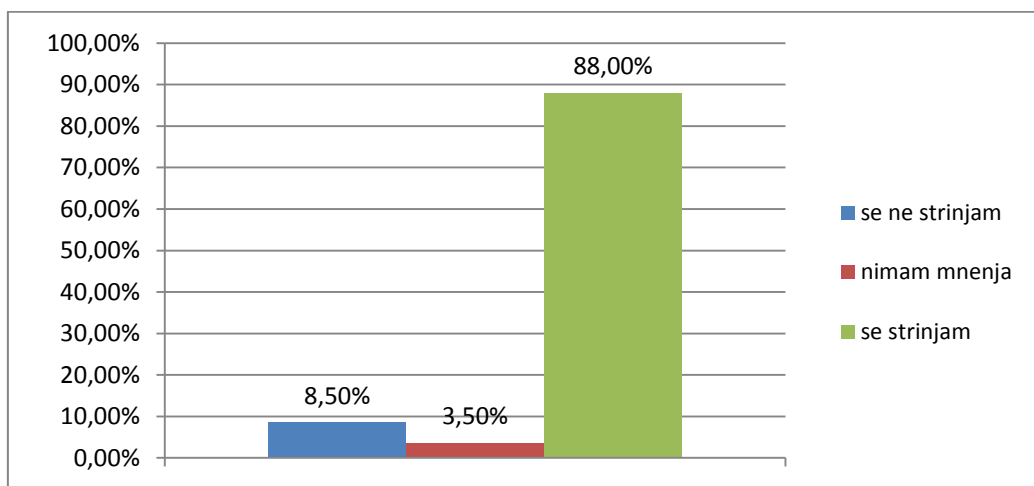
Učenci menijo, da je dobro, da imamo v šoli dva tuja jezika (82,3 %). Nekaj pa se jih s to trditvijo ne strinja (11,3 %). 6,4 % učencev pa o tem nima mnenja.

Argumenti tistih, ki so proti obveznemu tujemu jeziku in pravijo, da učenje drugega tujega jezika učencem predstavlja dodaten stres in težave v šoli, tu ne zdržijo, saj rezultati iz grafov 8, 9, 10 in 11 dokazujejo ravno nasprotno. Učenci si namreč želijo učiti več tujih jezikov v šoli (skoraj 90 % si jih želi učiti vsaj dva), učenje tujega jezika pa jim ne predstavlja dodatnega stresa. To željo po učenju tujih jezikov prav tako dokazuje dejstvo, da se je letos k pouku neobveznega izbirnega predmeta nemščine prijavilo več kot 97 %, kar prikazuje tabela 1.

oddelek	število učencev v oddelku	število prijavljenih na neobvezni izbirni predmet nemščino	prijavljeni na NIP nemščino v %
7. a	25	25	100 %
7. b	25	23 ¹¹	92 %
7. c	26	26	100 %
skupaj:	76	74	97,4 %

Tabela 1: Število prijavljenih sedmošolcev k pouku NIP nemščina v šolskem letu 2014/15

12. graf analizira trditev, da se bomo lažje zaposlili, če bomo znali najmanj dva tuja jezika.

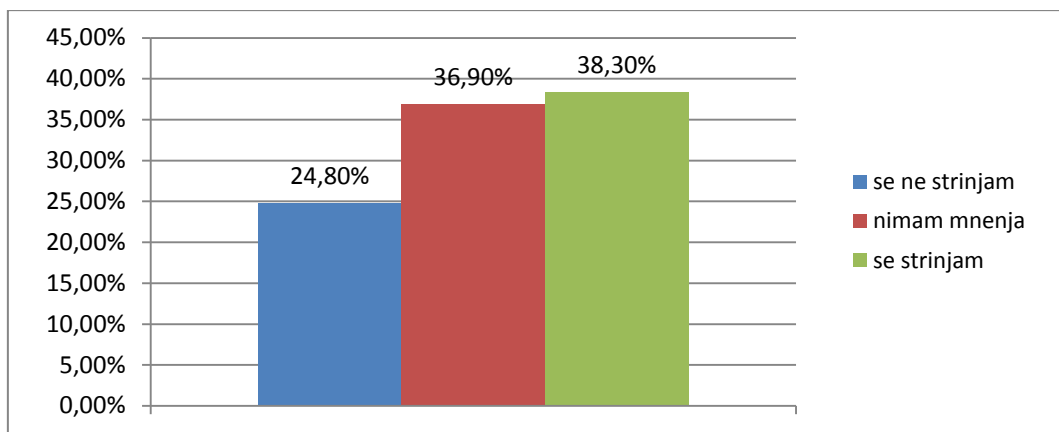

Graf 12: Boljše možnosti za zaposlitev z znanjem dveh ali več tujih jezikov

Večina učencev meni, da je možnost zaposlitve večja, če znaš najmanj dva tuja jezika (skoraj 90 %). Le malo jih pa meni, da to ni bistveno (8,5 %), nekaj učencev o tem nima mnenja (3,5 %). Iz grafa je razvidno, da se skoraj vsi vprašani učenci zavedajo prednosti znanja več tujih jezikov.

Z grafom 13 predstavljam mnenje učencev o številu učnih ur drugega tujega jezika na teden (več kot dve uri).

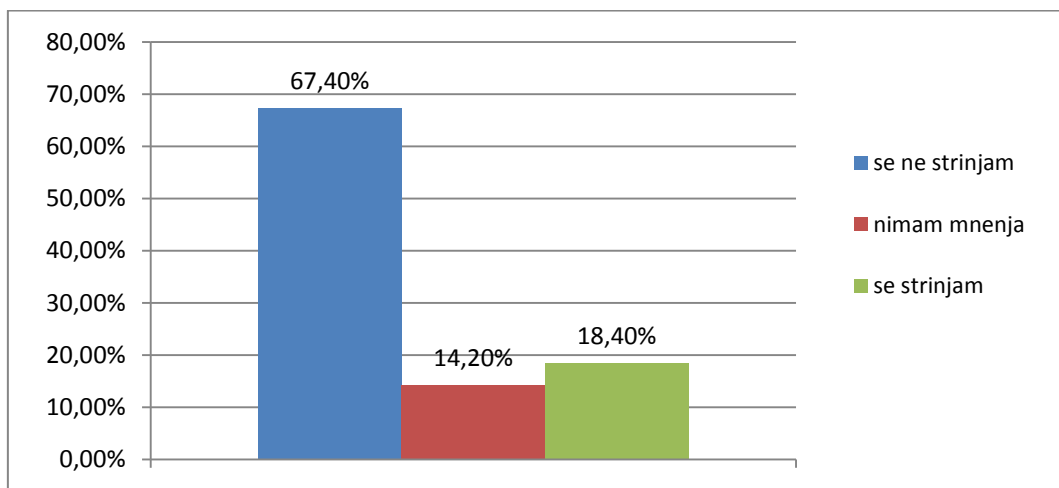
¹¹ Učenca, ki v tem oddelku nista prijavljena na NIP, v času pouka nemščine opravljata ure dodatne strokovne pomoči (DSP) pri specialnih pedagoginjah.

Graf 13: Ure pouka drugega tujega jezika na teden

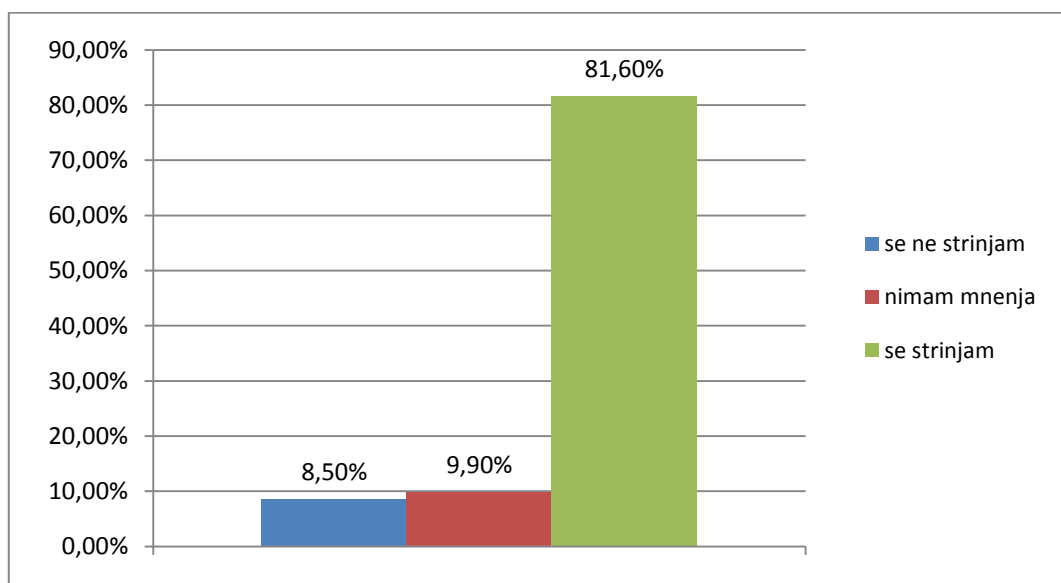
Največ učencev se s to trditvijo strinja (dobrih 38 %), nekaj manj pa o tej temi še ni razmišljalo (skoraj 37 %), skoraj četrtina učencev pa se s to trditvijo ne strinja. Očitno se precej učencev zaveda, da bodo obdelali več snovi, če bodo na teden imeli več ur, pa tudi naučili se bodo več. To znanje pa jim bo v prvi vrsti koristilo že v srednji šoli, kasneje pa pri zaposlitvi. Tudi to mnenje učencev kaže na to, da drugega tujega jezika ne doživljajo kot breme, saj si jih kar 38 % želi imeti še več ur tujega jezika na teden.

Pri osmem vprašanju v anketnem vprašalniku me je zanimalo, kakšno je mnenje vprašanih učencev o tem, da je učenje drugega tujega jezika zanje dodatna obremenitev. To ponazarjam v grafu 14.

Graf 14: Obremenitev učencev z učenjem drugega tujega jezika

Učenci v največjem številu niso obremenjeni z učenjem drugega tujega jezika (dobri dve tretjini vprašanih), nekateri sploh nimajo mnenja o tej temi oziroma o tem še niso razmišljali (14,2 %), so pa tudi posamezniki, ki imajo težave pri učenju drugega tujega jezika oziroma jim učenje le-tega predstavlja dodatno obremenitev (18,4 %). Zanimalo me je tudi, če vprašani učenci menijo, da bodo z znanjem dveh tujih jezikov uspešnejši v življenju. Njihovo mnenje ponazarja graf 15.

Graf 15: Uspešnost v življenju z znanjem več tujih jezikov

Velika večina vprašanih se s trditvijo strinja (81,6 %), nekaj pa jih nima mnenja (skoraj 10 %), 8,5 % pa se jih s tem ne strinja. Tudi tukaj večina vidi prednost v znanju več tujih jezikov. Pod to trditev so verjetno razumeli tako zaposlitvene možnosti kot tudi uspešnost v vsakdanjem življenju.

Tabela 2 prikazuje strinjanje vprašanih o uporabnosti drugega tujega jezika v vsakdanjem življenju.

Iz tabele je jasno razvidno, da se vprašani učenci naše šole zelo zavedajo pomena znanja drugega tujega jezika v vsakdanjem življenju, saj jih večina od njih za vse naštetje dejavnosti (potovanja in spoznavanje tujih dežel, sporazumevanje z vrstniki iz tujine, branje časopisov in knjig, gledanje TV programov, razumevanje besedil pesmi, obiskovanje spletnih strani) meni, da je znanje drugega tujega jezika vsaj pomembno, če ne že zelo pomembno.

Uporaba drugega tujega jezika:	(sploh) ni pomembno	nimam mnenja	je (zelo) pomembno
Lahko bom obiskal/-a in spoznaval/-a dežele, v katerih govorijo ta jezik.	5,60 %	7,80 %	86,50 %
V tem jeziku se bom lahko sporazumeval/-a z vrstniki iz tujine.	8,50 %	9,20 %	82,30 %
Lahko bom bral/-a knjige, časopise in revije v tem jeziku.	16,30 %	14,20 %	69,50 %
Lahko bom gledal/-a televizijske programe v tem jeziku.	13,50 %	9,20%	77,30 %
Razumel/-a bom besedila pesmi v tem jeziku.	11,40 %	15,60 %	73,0 %
Lahko bom obiskal/-a spletne strani v tem jeziku.	10,60 %	8,50 %	80,90 %

Tabela 2: Uporabnost drugega tujega jezika v vsakdanjem življenju (mnenje učencev)

Najbolj pomembno se jim zdi znanje drugega tujega pri potovanjih v tuje dežele, kjer govorijo ta jezik (več kot 86 % vseh vprašanih meni, da je to (zelo) pomembno). Torej se velika večina učencev naše šole zaveda velike prednosti znanja tujih jezikov na potovanjih, saj znanje tujih jezikov predstavlja lažje potovanje in odpira vrata v svet. Prav tako se veliko učencev (nad 80 %) zaveda, da se bodo z znanjem drugega tujega jezika lažje sporazumevali z vrstniki tujegovorečih dežel. Danes, ko meja med državami in kulturami skorajda ni, in je potovanje med državami lažje kot kdajkoli prej, je lahko zgolj jezik tista prepreka, ki onemogoča (pre)prosto sporazumevanje med ljudmi.

Nadalje večina učencev (nad 80 %) meni, da jim znanje drugega tujega jezika pride prav pri obiskovanju spletnih strani v tem jeziku. V časih, ko se veliko nakupov iz tujine spleta opravi kar preko spleta, je znanje tujega jezika pri tem nujno.

Večino (nad 77 %) vprašanih meni, da je znanje drugega tujega jezika pomembno pri gledanju tujegovorečih televizijskih programov, nekaj manj (73 %) jih uporabnost drugega tujega jezika vidi v razumevanju besedil tujih pesmi in dobrih 69 % vseh vprašanih za branje revij, časopisov in knjig v tujem jeziku. Ravno ta dejavnost je zasedla zadnje mesto pri vseh naštetih dejavnostih, čeprav se zelo velik odstotek vprašanih zaveda uporabnosti tujega jezika tudi tukaj. Hkrati pa jih je tudi največ vprašanih odgovorilo, da pri branju znanje tujega jezika ni pomembno (preko 16 %). To pripisujem temu, da je bralna pismenost mladih zelo nizka in ker na splošno zelo malo berejo, jih branje v tujem jeziku niti ne zanima.

Tabela 3 pa prikazuje kako se vprašani strinjajo s trditvami, ki se nanašajo na izvedbo pouka drugega tujega jezika.

Izvedba pouka drugega tujega jezika:	(sploh) ne drži	nimam mnenja	(popolno ma) drži
Pouk drugega tujega jezika je zanimiv.	7,80 %	7,10 %	85,10 %
Pouk drugega tujega jezika je precej podoben pouku prvega tujega jezika.	43,30 %	18,40 %	38,30 %
Pri drugem tujem jeziku novo snov obravnavamo prehitro.	68,80 %	23,40 %	7,80 %
Da lahko sledim pouku drugega tujega jezika, se ga moram jezik učiti doma.	49,60 %	12,80 %	37,60 %
Pri drugem tujem jeziku imam preveč domačega dela (domačih nalog).	73,10 %	11,30 %	15,60 %
Pri drugem tujem jeziku se učimo preveč slovnice.	66,70 %	19,20 %	14,10 %
Pri drugem tujem jeziku se premalo pogovarjamo v tem tujem jeziku.	56,70 %	28,40 %	14,90 %

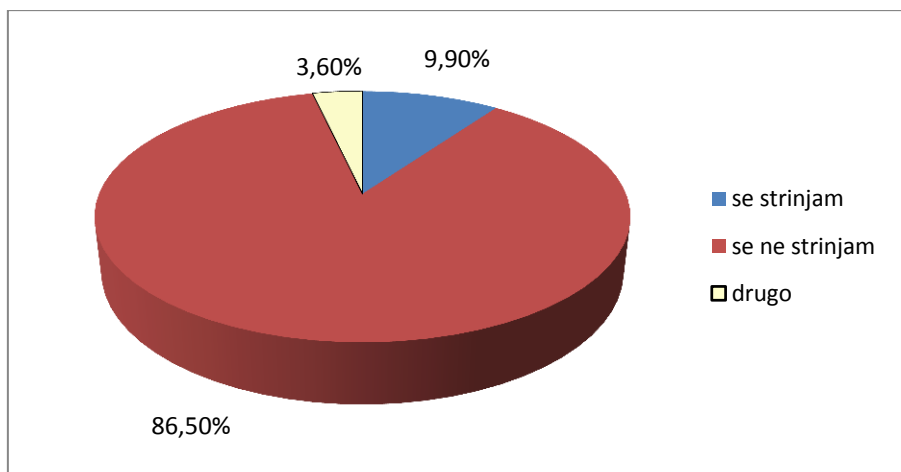
Tabela 3: Zadovoljnost z izvedbo pouka drugega tujega jezika po mnenju učencev

Večina učencev meni, da je pouk drugega tujega jezika zanimiv (dobrih 85 %), kar je zelo dobro, saj to pomeni, da so dodatno motivirani za učenje. Le nekaj se jih s tem ne strinja (slabih 8 %). Vendar se malo manj kot polovica učencev ne strinja s tem,

da je pouk drugega tujega jezika podoben pouku prvega tujega jezika. Razlika med jezikoma je verjetno v metodologiji poučevanja, ravni zahtevanega znanja in učnem načrtu. Več kot dve tretjini vprašanih je mnenja, da se snov pri drugem tujem jeziku ne obravnava prehitro, kar je zelo dobro, saj lahko dobro utrdijo snov in jo tudi razumejo, le slabih 8 % ima težave zaradi prehitre obravnave snovi. Tudi to je razumljivo, saj smo različno dojemljivi za učenje jezikov. Skoraj polovica učencev meni, da nimajo veliko domačega dela (49,60 %), kar pomeni, da se jim ni potrebno dodatno veliko učiti doma, še več pa jih je mnenja, da nimajo preveč domačih nalog (73,10 %). Kar dodatno dokazuje, da učenci niso preveč obremenjeni z učenjem jezika in mu z lahkoto sledijo. Nekateri pa se morajo vseeno učiti tudi doma (37,60 %), da lahko napredujejo v znanju. To je do neke mere razumljivo, saj se moramo nekaj snovi vseeno naučiti na pamet, da lahko nadaljujemo s snovjo (določena pravila pri slovnici ali pa besedišče). Tudi ti učenci so se strinjali, da nimamo preveč domačih nalog, zato je odstotek tistih, ki se s tem ne strinjajo, dosti manjši (15,60 %). Dve tretjini vseh učencev je tudi mnenja, da slovnica ne prevladuje pri učenju drugega tujega jezika, torej jim je pouk tudi zaradi tega zanimiv. Več kot polovica vprašanih učencev meni, da se pri pouku drugega tujega jezika dovolj pogovarjajo v tem tujem jeziku, samo 14,90 % pa se s tem ne strinja, kar nekaj pa jih nima mnenja o tem (28,40 %).

Iz pridobljenih podatkov se vidi, da je pouk drugega tujega jezika učencem všeč in jim ni v breme. Všeč jim je, ker je večji poudarek na govorjenj kot na slovnici. Vidi se, da bi radi učenci jezik razumeli in znali tudi kaj povedati v njem, ni pa jim toliko pomembno, da obvladajo vso slovnico, ki je zelo pomembna pri pisanju in branju. Tudi motivacija za učenje tujega jezika je dobra, saj jih več kot 80 % meni, da je pouk zanimiv. Vse kaže na to, da je izvedba pouka zelo kvalitetna in primerna za učence.

Z grafom 16 sem želel prikazati, kako so učenci zadovoljni z ukinitvijo obveznega drugega tujega jezika.

Graf 16: Mnenje učencev o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika iz osnovnih šol

Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da se več kot štiri petine anketiranih učencev ne strinja z ukinitvijo obveznega drugega tujega jezika, samo slabih 10 % učencev pa se z njo strinja. To kaže na to, da se učenci dobro zavedajo, kako pomembno je znanje več tujih jezikov in kakšna je prednost uvrstitve ur predmeta v redni pouk. Glede na to, da anketirani učenci imajo pouk obveznega drugega tujega jezika, je njihovo mnenje še toliko bolj realno.

4.2 Rezultati ankete za starše

V anketnem vprašalniku za starše me je najprej zanimalo, koliko tujih jezikov bi moral po njihovem mnenju znati njihov otrok za uspešno nadaljevanje izobraževanja oziroma opravljanje poklica. Rezultate kaže tabela 4.

Koliko tujih jezikov naj bi znal vaš otrok?	število	%
a) nobenega	0	0 %
b) enega	1	3,3 %
c) dva	19	63,4 %
d) tri	7	23,3 %
e) štiri in več	3	10,0 %
f) ne vem	0	0 %
skupaj:	30	100 %

Tabela 4: Število tujih jezikov, ki bi jih naj znal otrok za uspešno nadaljevanje šolanja in poklica

Iz tabele je razvidno, da si starši zelo želijo, da bi njihovi otroci znali vsaj dva tuja jezika (63,4 %), celo dobra petina vseh vprašanih meni, da naj bi govorili tri tuje jezike. Trije starši (10 %) celo menijo, da bi otroci morali za lažjo zaposlitev in uspešnejše šolanje govoriti štiri ali več jezikov. Rezultati torej kažejo, da si starši v veliki večini (skoraj 97 %) želijo, da bi njihovi otroci govorili vsaj dva tuja jezika. Očitno se zavedajo, da je položaj naše države takšen, da bo potrebno za uspešno kariero znati vedno več tujih jezikov, predvsem zaradi majhnosti naše države in odprtih meja znotraj Evropske unije.

S temi rezultati lahko potrdim hipotezo številka 5, ki pravi, da 50 % staršev želi, da se učenci naučijo dva tuja jezika, saj ugotavljam, da je takšnih staršev še veliko več (63,4 %).

Nadalje me je zanimalo, katere tuje jezike bi moral po njihovem mnenju znati njihov otrok za uspešno nadaljevanje izobraževanja oziroma opravljanje poklica. Rezultate kaže tabela 5.

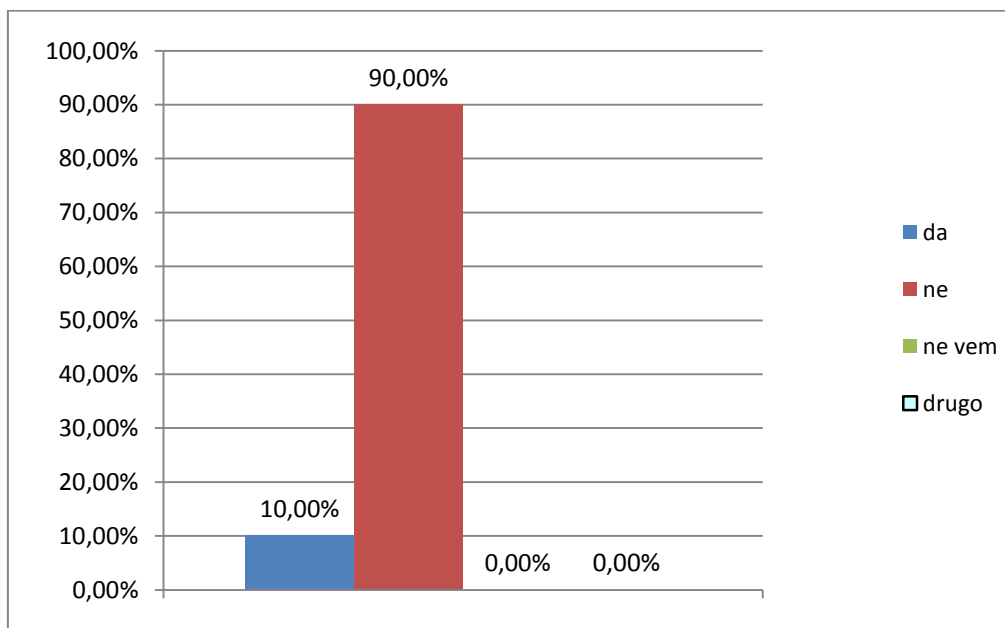
Katere tuje jezike naj bi znal vaš otrok?	število	%
a) angleščina	30	100%
b) nemščina	29	96,6 %
c) hrvaščina	14	46,6 %
d) francoščina	6	20 %
e) italijanščina	4	13,3 %
f) madžarščina	0	0 %

Tabela 5: Zaželenost glede na vrsto tujega jezika

Absolutno večino je dobila angleščina (100 %), takoj za njo pa se je uvrstila nemščina (malo manj kot 97 %). Vse več staršev se zaveda pomena znanja nemščine, saj sosednje nemško govoreče države ponujajo veliko delovnih mest, ki so zelo mamljiva za današnjo mladino. Zato jih temu primerno tudi skušajo usmerjati in jih spodbujati h učenju nemščine. Mislim, da je mnenje staršev zelo pomembno za učence in pripomore k pozitivni motivaciji za učenje. Po ostalih jezikih je manjše povpraševanje, pri madžarščini pa ga sploh ni (0 %), kar je razumljivo, saj na našem območju nimamo veliko stikov z madžarsko govorečimi ljudmi. Verjetno bi bil

odstotek drugačen na SV delu Slovenije oz. v Prekmurju. Po odstotkih izstopa tudi hrvaščina, kar skoraj polovica (46,6 %) staršev želi, da bi se njihov otrok učil ta jezik. Veliko Slovencev letuje na Hrvaškem, zato se jim zdi znanje njihovega jezika pomembno, nekateri pa imajo tam tudi svoje sorodnike.

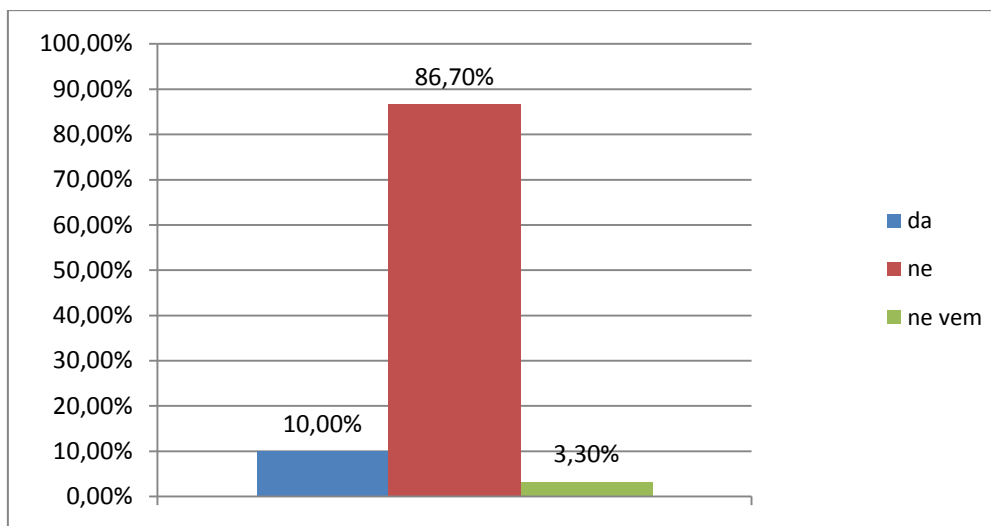
Zanimalo me je tudi, če ima njihov otrok težave pri učenju drugega tujega jezika. Rezultate prikazuje graf 17.

Graf 17: Težave otrok pri učenju drugega tujega jezika

Po mnenju staršev 90 % otrok nima težav z učenjem drugega tujega jezika, le desetina jih meni, da se njihov otrok s težavo uči drugi tuji jezik. Če pogledamo nazaj, v tabelo 3, so ti rezultati popolnoma razumljivi, saj je učencem pouk zanimiv in so motivirani za učenje drugega tujega jezika. Ti podatki potrjujejo eden drugega, saj mnenje staršev in učencev tukaj sovpada.

Starše sem povprašal tudi po tem, če učenje drugega tujega jezika njihovemu otroku povzroča dodaten napor. Rezultate prikazuje graf 18.

Graf 18: Povzročanje dodatnega napora zaradi učenja drugega tujega jezika

Po mnenju staršev učencem učenje drugega tujega jezika ne predstavlja dodatnega napora, saj tako meni skoraj 87 % staršev. 10 % staršev, ki so že v grafu 17 povedali, da se njihov otrok slabše uči jezik, je svoje otroke označilo kot tiste, ki jim učenje drugega tujega jezika povzroča dodaten napor. Nekaj staršev pa ne ve, kako se njihovi otroci soočajo z učenjem drugega tujega jezika (3,30 %).

V tabeli 6 predstavljam rezultate trditev iz anketnega vprašalnika za starše, ki se nanašajo na učenje obveznega drugega tujega jezika v OŠ in učenje jezikov nasploh.

	(sploh) se ne strinjam	nimam mnenja	(popolnoma) se strinjam
Znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev.	0 %	0 %	100 %
Šola bi morala povečati število ur pouka drugega tujega jezika.	6,7 0%	33,30 %	60 %
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	3,30 %	0 %	96,70 %

Tabela 6: Učenje obveznega drugega tujega jezika

Iz tabele je razvidno, da se popolnoma vsi starši zavedajo, kako pomemben dejavnik je znanje tujih jezikov pri zaposlitvi njihovih otrok in da je to znanje zelo povezano z

uspešnostjo njihovih otrok v življenju (96,70 %). Več kot polovica jih je mnenja, da bi se moralo število ur pouka drugega tujega jezika povečati, kar nekaj jih pa nima mnenja o tej temi (33,30 %). Tu se vidi, da vedo, kakšen je cilj, le da ne vedo, kako ga doseči. Hkrati pa je to še en dokaz, da je mnenje staršev, ki že imajo izkušnjo z učenjem obveznega drugega tujega jezika, absolutno pozitivno in to dejstvo zavrača argumente snovalcev Bele knjige, da ni zanimanja za učenje drugega tujega jezika. Celo več, dobra polovica staršev meni, da bi bilo potrebno povečati število ur pouka drugega tujega jezika.

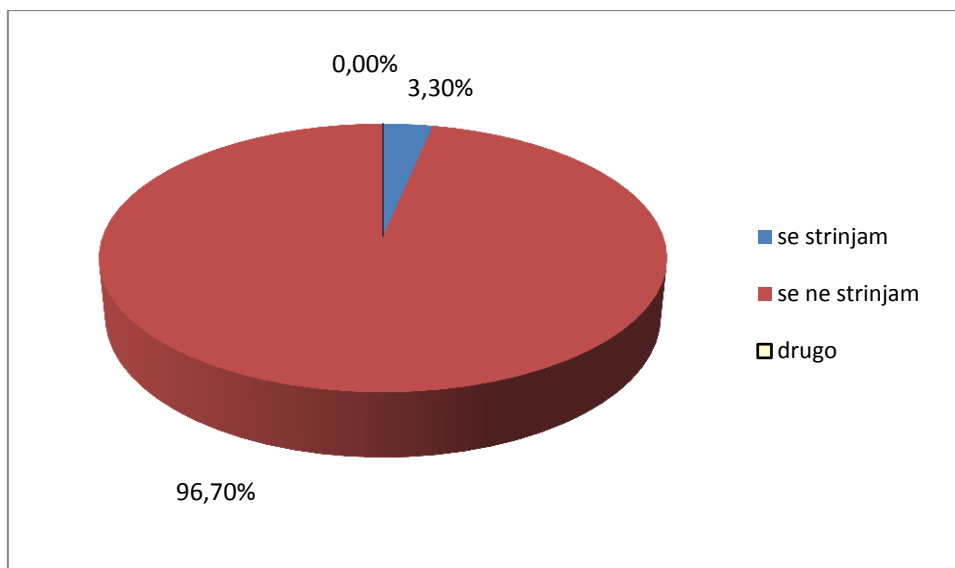
Tabela 7 pa predstavlja odnos njihovega otroka do učenja drugega tujega jezika, kot to vidijo starši.

	(sploh) ne drži	nimam mnenja	(popolnoma) drži	ne vem
Moj otrok je motiviran za učenje tujih jezikov.	0 %	3,30 %	93,40 %	3,30 %
Mojemu otroku se zdi v redu, da ima v šoli dva obvezna tuja jezika.	10 %	3,30 %	83,40 %	3,30 %
Moj otrok je zadovoljen z izbiro obveznega drugega tujega jezika (obvezni drugi tuji jezik, ki ga je izbrala šola).	0 %	3,30 %	93,40 %	3,30 %

Tabela 7: Odnos otroka do učenja drugega tujega jezika (mnenje staršev)

Velika večina staršev (dobrih 93 %) meni, da je njihov otrok zelo motiviran za učenje drugega tujega jezika. Prav tako več kot 80 % staršev meni, da je njihovim otrokom prav, da se v šoli učijo dva tuja jezika. Le desetim odstotkom staršev se zdi, da otroci niso zadovoljni, ker se morajo učiti dva tuja jezika (pri tako majhnem vzrocu staršev, ki so vrnil ankete, pomeni to 3 starše od 30). Otroci pa so po mnenju staršev zadovoljni z drugim tujim jezikom, ki ga je izbrala šola (93,40 %). Iz zbranih podatkov je razvidno, da tudi starši v večini ne opažajo pri otrocih negativnega mnenja o učenju in izbiri drugega tujega jezika.

Lansko šolsko leto (2013/14) so iz nabora obveznih prdmetov odstranili drugi tuji jezik. Zanimalo me je mnenje staršev o tem. Rezultate kaže graf 19.

Graf 19: Mnenje staršev o ukinitvi obveznega drugega tujega jezika iz osnovnih šol

Iz grafa je razvidno, da se večina vseh staršev ne strinja z ukinitvijo obveznega drugega tujega jezika (96,70 %). Ta rezultat sploh ni presenetljiv glede na že prej prikazane podatke. Vse kaže na to, da so starši zelo zainteresirani za učenje jezikov, saj se jih le 3,30 % strinja z ukinitvijo obveznega drugega tujega jezika.

5 RAZPRAVA

Iz rezultatov, ki sem jih dobil s pomočjo anketnega vprašalnika, lahko potrdim hipotezo 1, ki pravi, da bi učenci naše šole v veliki večini (80 %) radi tekoče govorili vsaj dva tuja jezika in predvidevam, da bi se vsaj 50 % učencev rado naučilo dveh tujih jezikov v šoli.

Učencev, ki bi radi tekoče govorili vsaj dva tuja jezika, je 85,10 %, tistih, ki bi se radi naučili vsaj dva tuja jezika v šoli pa je celo 75,20 %. Ta rezultat pa je veliko višji od pričakovanega (50 %). Vse to kaže na trend naraščanja povpraševanja po znanju tujih jezikov v Sloveniji. Tako starši kot otroci se zavedajo pomembnosti znanja tujih jezikov.

Prav tako lahko z zbranimi podatki ovržem hipotezo 2, ki pravi, predvidevam, da se vsaj 90 % učencev naše šole pouk obveznega drugega tujega jezika zdi ravno prav zahteven.

To ni res, saj se zdi pouk ravno prav zahteven 83,70 % otrok. Kljub temu da nisem potrdil hipoteze, sem vesel, da se nisem prav veliko zmotil, ko sem postavljaj hipotezo, saj je otrok, ki pa se jim zdi pouk premalo zahteven kar 9,90 %.

Potrdim lahko hipotezo 3, ki trdi, da se več kot polovici učencev naše šole zdi prav, da imamo v šoli dva obvezna tuja jezika.

Takšnih otrok je na šoli kar 82,30 %. To je veliko več od predvidenega rezultata in kaže na dobro osveščenost otrok o problematiki tujih jezikov.

S pridobljenimi podatki lahko potrdim hipotezo 4, ki pravi, da se več kot 70 % učencev naše šole ne strinja z ukinitvijo nemščine kot obveznega drugega tujega jezika. Rezultati so pokazali, da se jih s tem ne strinja, kar 86,50 %. To pomeni, da se učenci zavedajo, da je znanje še enega tujega jezika zelo koristno, saj se bodo lahko lažje zaposlili, se sporazumevali z ljudmi, potovali in si na ta način širili obzorja.

Hipotezo 5 moram ovreči, saj trdi, da 50 % staršev meni, da bi njihovi otroci morali znati vsaj dva tuja jezika za uspešno nadaljevanje šolanja in opravljanje svojega poklica. Takšnih staršev je veliko več (dobrih 96 %), kar kaže na to, da starši vedo,

kaj je dobro za njihove otroke in jih spodbujajo k učenju več tujih jezikov. Zavedajo se ugodnosti, ki jim je do letošnjega šolskega leta nudila osnovna šola – njihovi otroci so se lahko zastonj začeli učiti drugi tuji jezik in so lahko v srednji šoli nadaljevali izobraževanje v tej smeri.

Potrdim lahko tudi hipotezo 6, ki pravi, da starši menijo, da bi njihovi otroci morali znati predvsem angleščino (vsaj 80 %), nemščino (vsaj 50 %) in hrvaščino (vsaj 30 %).

Moja raziskava je potrdila, da si starši želijo, da bi bili njihovi otroci večjezikovni. Presenetili pa so me odstotki, saj si starši v veliko večji meri želijo znanja tujih jezikov za njihove otroke (angleščina: 100 % vseh vprašanih staršev; nemščina: 96,60 %; hrvaščina: 46,60 %), kar definitivno kaže na to, da je javno mnenje staršev popolnoma drugačno, kot prikazujejo mediji in nekateri politiki.

Potrdim lahko tudi hipotezo 7, ki pravi, da starši menijo, da znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev. Z veseljem lahko povem, da so odgovori anketnega vprašalnika pokazali, da ta trditev 100 % drži. Zopet se potrjuje dejstvo, da starši natančno vedo, kako pomembno je znanje tujih jezikov v dandanašnjih časih.

Ovreči moram hipotezo 8, ki pravi, da 75 % staršev meni, da je njihov otrok motiviran za učenje tujih jezikov. Rezultati so pokazali, da je takšnih staršev veliko več (93,4 %). To zelo lepo kaže na to, da starši dobro poznajo in spremljajo delo svojih otrok in je splošno stanje mnenja javnosti drugačno od predstavljenih argumentov nasprotnikov obveznega drugega tujega jezika.

Tudi zadnjo, deveto hipotezo, ki pravi, da se večina staršev (vsaj 70 %) z ukinitvijo drugega tujega jezika ne strinja, in sem jo ovrgel, lahko potrdim. Še več, ugotovil sem, da se jih s tem ne strinja kar 96,70 %. To ni nič nepričakovanega, saj je veliko delovnih mest odprtih tudi v Avstriji in Nemčiji, starši pa se zavedajo, kakšna prednost je znanje nemščine pri zaposlitvi.

6 ZAKLJUČEK

Pri vseh zbranih podatkih in narejenih intervjujih, je jasno razvidno, da se skoraj vsi vprašani strinjajo s tem, da drugi tuji jezik ostane v osnovnih šolah obvezni drugi tuji jezik. Tako mnenje staršev kot otrok je zelo pozitivno, čeprav učenje drugega tujega jezika za učence pomeni več šolskega dela in dve dodatni uri pouka. Zavedajo se, da bodo imeli z malo več dela in dobre volje veliko prednost pri nadaljnjem šolanju in zaposlitvi. Vložen trud se bo zelo obrestoval. Prav tako se zavedajo, da se tečajji tujih jezikov ne morejo primerjati z učenjem v šolah, kjer vsi učenci lažje in bolj učinkovito spremljajo pouk tujega jezika. Seveda so dodatna motivacija tudi ocene, vendar so učenci razočarani nad tem, da se pridobljene ocene ne štejejo za vpis na srednjo šolo. Glede na to, da so vložili v učenje veliko truda, bi bilo pošteno, da se jim to tudi prizna. Vendar so učenci zelo zadovoljni s pridobljenim znanjem, saj se lahko pogovarjajo s tujimi prijatelji, berejo besedila v tujem jeziku, gledajo programe v tujem jeziku in lažje potujejo po svetu, saj so prepričani, da se bodo znali sporazumevati s tamkajšnjimi prebivalci. Starši pa gledajo na tuji jezik kot na prednost pri zaposlitvi. Dandanes se vsi mladi soočajo z brezposelnostjo. To pa je za starše veliko breme. Na trgu dela je velika konkurenca in delodajalci lahko izbirajo med najboljšimi, vprašanje pa je, ali bodo otroci teh staršev med njimi. Že pri naših delodajalcih je veliko povpraševanje po znanju tujih jezikov, saj veliko podjetij posluje s tujino. Pri delodajalcih iz tujine pa je znanje tujega jezika največkrat pogoj za zaposlitev. Razumljivo je, da se tudi razmišljanje staršev in otrok o znanju tujih jezikov prilagaja povpraševanju. Vse to je še veliko bolj izrazito z vstopom Slovenije v EU in na njihov trg dela. Prej so se delavci soočali z ogromno papirnato vojno, če so se hoteli zaposliti v tujini, sedaj so vse to poenostavili. Edina težava je znanje tujega jezika. Menim, da se vse več učencev in odraslih čedalje bolj zaveda, kako pomembno je znanje tujih jezikov in kako veliko prednost le-ti prinašajo. Tudi jezikovna politika EU poudarja in spodbuja učenje več tujih jezikov, saj to spodbuja medsebojno sodelovanje narodov na vseh področjih.

Zelo zanimivo bi bilo podobne ankete, kot sem jih naredil na naši šoli, narediti še na ostalih slovenskih OŠ. Glede na pridobljene podatke sem prepričan, da tudi ti podatki ne bi bili drugačni. Zanimivo bi bilo tudi ločiti ankete deklet in fantov ter ugotoviti, po

katerem jeziku je največje povpraševanje pri posameznem spolu oziroma če pri spolu sploh prihaja do razlik. Prav tako bi bilo zanimivo vprašati, za katere poklice se odločajo in kdo izmed njih bo uporabljal znanje drugega tujega jezika tudi v poklicu. Dobro bi bilo vprašati tudi, koliko osnovnošolcev razmišlja o zaposlitvi v tujini. Zanimivo pa bi bilo izvedeti tudi, koliko vpliva na mnenje tudi večjezičnost staršev (predvidevam, da starši, ki sami govorijo več tujih jezikov, to znanje pri svojih otrocih tudi bolj spodbujajo). Takšnih vprašanj je še veliko in mi bodo zagotovo odprla še kakšna vrata v svet raziskovanj.

7 LITERATURA

Knjižni viri:

Kacjan, B., Karner, S. in Orešič. H. (2008). Wegweiser 1 NEU: učbenik za pouk nemščine kot drugega tujega jezika v osnovni šoli. Maribor: Obzorja.

Kač, L. in Šečerov N. (2008). Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole: načrt projekta. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Kač, L. (2012). Večjezičnost nas bogati: tuji jeziki v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Kirschstein, V. (2012). Planet, Deutsch für Jugendliche, Kursbuch 1. Ismaning: Hueber Verlag.

König, M. idr. (2002). Genial, Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche, Kursbuch A1. Stuttgart: Klett (Ernst) Verlag.

Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli. (2008). Ljubljana: Uradni list RS, 13/2008.

Internetni viri:

Giersberg, D. (2007). Učenje sistematične uporabe izkušenj – koncept poučevanja terciarnih jezikov. Goethe Institut. Pridobljeno 15. 1. 2015; 22.50. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.goethe.de/ins/si/lju/lhr/lju_theorie/sl2854662.htm.

Gorenjc, T. (2003). Za delo v Avstriji se zanima vse več ljudi. Pridobljeno 16. 2. 2015; 17.02. Dostopno na spletnem naslovu: www.preberite.si/za-delo-v-avstriji-se-zanima-vse-vec-ljudi/.

Grm, B. in Rejec, R. (2013) Slovenija v številkah 2013. Pridobljeno 22. 2. 2015; 21.49. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.stat.si/doc/pub/slo_stevilke_13.pdf.

Iniciativa za ohranitev obveznega drugega tujega jezika. Pridobljeno 22. 2. 2015; 22.47. Dostopno na spletnem naslovu: <http://2tj.si/>.

Iniciativa za ohranitev obveznega drugega tujega jezika. Pridobljeno 22. 2. 2015; 14.47. Dostopno na spletnem naslovu: <http://2tj.si/index.php/obvezni-2tj/utemeljitev>.

Jablanovič, B. Nadaljnje izobraževanje, Slovenija, 2012/2013 – končni podatki. Pridobljeno 16. 2. 2015; 10.14. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6343.

Moja zaposlitev. Pridobljeno 21. 2. 2015; 17.17. Dostopno na spletnem naslovu: http://m.mojazaposlitev.si/prosta-delovnamesta?keywords=&podrocja=®ije=13n&izobrazba=&delodajalec=&cas_objave=&results=1.

Ovsenik, A. (2014). Kako do službe v Avstriji. Pridobljeno 16. 2. 2015; 14.07. Dostopno na spletnem naslovu: www.siol.net/novice/slovenija/2014/01/kako_do_sluzbe_v_avstriji.aspx.

Panteon College. (2015). Pridobljeno 16.2.2015; 14.21. Dostopno na spletnem naslovu: <http://panteon.si/tecaji-nemscine>.

Perše, S. idr. (2011). Blagovna menjava Slovenije. Ljubljana. Pridobljeno 22. 2. 2015; 23.02. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.stat.si/doc/pub/Blagovna_menjava.pdf.

Prosta delovna mesta. (2015). Pridobljeno 16. 2. 2015; 13.50. Dostopno na spletnem naslovu: www.prostadelovnamesta.si/delo-v-avstriji.

Po študiju takoj v tujino. (2015). Pridobljeno 16. 2.; 13.37. Dostopno na spletnem naslovu: www.24ur.com/novice/svet/po-studiju-takoj-delo-v-avstriji.html?bl=0.

RTV Slovenija. (2014). Pridobljeno 16. 2. 2015; 14.01. Dostopno na spletnem naslovu: www.rtvlo.si/gospodarstvo/v-avstriji-delo-naslo-14-000-slovencev-polovica-se-jih-vsak-dan-vozi/345269.

Tuš, J. (2007/2008). Nadaljnje izobraževanje, Slovenija. Prva objava 10. julij 2009. Pridobljeno 16. 2. 2015; 9.59. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2474.

8. PRILOGE

Vprašalnik za učence, ki se učijo obvezni drugi tuji jezik

Dragi/-a učenec/učenka!

Sem Matej Gobec, učenec 9. b razreda OŠ Vojnik in v tem šolskem letu pripravljam raziskovalno nalogo na temo obveznega drugega tujega jezika. Zanima me tvoje mnenje o tej temi. Prosim, da si vzameš čas in izpolniš anketo, saj mi boš s tem omogočil/-a primerjavo podatkov. Anketa je anonimna, za pomoč pa se vam že vnaprej zahvaljujem.

1. Starost:
 - a) 12 let
 - b) 13 let
 - c) 14 let
 - d) 15 let
 - e) 16 let
2. Spol: M Ž
3. Koliko tujih jezikov bi rad/-a govoril/-a tekoče oziroma zelo dobro?
 - a) nobenega
 - b) enega
 - c) dva
 - d) tri
 - e) štiri ali več
4. Katere tuje jezike bi rad/-a govoril/-a tekoče oz. zelo dobro?
 - a) nemščino
 - b) angleščino
 - c) italijanščino
 - d) francoščino
 - e) madžarščino
 - f) hrvaščino
 - g) drugo: _____
5. Koliko jezikov bi se rad/-a učil/-a v šoli?
 - a) nobenega
 - b) enega
 - c) dva
 - d) tri
 - e) štiri ali več
6. Ali imaš težave z učenjem drugega tujega jezika?
 - a) da
 - b) ne
7. Kako zahteven se ti zdi pouk drugega tujega jezika?
 - a) premalo zahteven
 - b) ravno prav zahteven
 - c) prezahteven

8. S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, koliko se strinjaš z naslednjimi trditvami o poučevanju obveznega drugega tujega jezika in o učenju tujih jezikov nasploh.

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	nimam mnenja	se strinjam	popolnoma se strinjam
Dobro je, da imamo v šoli 2 obvezna tuja jezika.	1	2	3	4	5
Če bom znal/-a najmanj 2 tuja jezika, se bom lažje zaposlil/-a.	1	2	3	4	5
Drugi tuji jezik bi se morali učiti več ur na teden (več kot dve uri).	1	2	3	4	5
Učenje drugega tujega jezika je zame dodatna obremenitev.	1	2	3	4	5
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	1	2	3	4	5

9. S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, kako pomembne so zate naslednje možnosti, ki ti jih omogoča znanje drugega tujega jezika, ki se ga учиš v šoli.

	sploh ni pomembno	ni pomembno	nimam mnenja	je pomembno	zelo je pomembno
Lahko bom obiskal/-a in spoznaval/-a dežele, v katerih govorijo ta jezik.	1	2	3	4	5
V tem jeziku se bom lahko sporazumeval/-a z vrstniki iz tujine.	1	2	3	4	5
Lahko bom bral/-a knjige, časopise in revije v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Lahko bom gledal/-a televizijske programe v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Razumel/-a bom besedila pesmi v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Lahko bom obiskal/-a spletne strani v tem jeziku.	1	2	3	4	5

10. S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, koliko drži naslednje trditve, ki se nanašajo na izvedbo pouka drugega tujega jezika.

	sploh ne drži	ne drži	nimam mnenja	drži	popolnoma drži
Pouk drugega tujega jezika je zanimiv.	1	2	3	4	5
Pouk drugega tujega jezika je precej podoben pouku prvega tujega jezika.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku novo snov obravnavamo prehitro.	1	2	3	4	5
Da lahko sledim pouku drugega tujega jezika, se moram ta tuji jezik učiti doma.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku imam preveč domačega dela (domačih nalog).	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku se učimo preveč slovnice.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku se premalo pogovarjamo v tem tujem jeziku.	1	2	3	4	5

11. Lansko šolsko leto je Ministrstvo za šolstvo in šport sprejelo odločitev, da se zaradi neuspešnosti projekta ukinja obvezni drugi tuji jezik v osnovnih šolah. S tem šolskim letom se uvaja neobvezni izbirni predmet, ki pa se ga naj bi učenci učili pred ali po pouku. Kakšno je tvoje mnenje o ukinitvi obveznega drugega jezika?

- a) strinjam se z ukinitvijo, drugi tuji jezik naj se učijo le izven pouka
- b) ne strinjam se z ukinitvijo, drugi tuji jezik bi moral biti obvezen za vse
- c) drugo: _____

Hvala za tvoje odgovore!

Vprašalnik za starše učencev, ki se učijo obvezni drugi tuji jezik

Spoštovani starši!

Sem Matej Gobec, učenec 9. b razreda OŠ Vojnik in v tem šolskem letu pripravljam raziskovalno nalogo na temo obveznega drugega tujega jezika. Zanima me vaše mnenje o tej temi. Prosim, da si vzamete čas in izpolnite anketo, saj mi boste s tem omogočili primerjavo podatkov. Anketa je anonimna, za pomoč pa se vam že vnaprej zahvaljujem.

Spol: M Ž

Starost:

- a) do 30
- b) 31–40
- c) 41–50
- d) 51 in več

1. Koliko tujih jezikov bi moral po vašem mnenju znati vaš otrok, da bo lahko uspešno nadaljeval izobraževanje oz. da bo kasneje uspešen pri opravljanju svojega poklica?

- a) nobenega
- b) enega
- c) dva
- d) tri
- e) štiri ali več
- f) ne vem

2. Kaj menite, katere tuje jezike bi vaš otrok moral znati zelo dobro, da bo lahko uspešno nadaljeval izobraževanje oz. da bo kasneje lahko uspešen pri opravljanju svojega poklica? Svoje odgovore označite z **X**.

	da	ne	ne vem
nemščino			
angleščino			
italijanščino			
francoščino			
madžarščino			
hrvaščino			
drugo (dopolnite):			

3. Ali je vaš otrok kdaj imel ali pa še vedno ima težave z učenjem tega tujega jezika?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem
- d) drugo: _____

4. Ali vašemu otroku učenje dodatnega tujega jezika predstavlja dodaten napor?

- a) Da, moj otrok je z učenjem drugega tujega jezika veliko bolj obremenjen.
- b) Ne, drugi tuji jezik mu/ji ne povzroča stresa in dodatnega napora.
- c) Ne vem.

5. S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami, ki se nanašajo na poučevanje drugega tujega jezika v osnovni šoli in na učenje tujih jezikov nasploh.

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	nimam mnenja	se strinjam	popolno ma se strinjam
Znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev.	1	2	3	4	5
Šola bi morala povečati število ur pouka drugega tujega jezika.	1	2	3	4	5
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	1	2	3	4	5

6. S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko držijo naslednje trditve, ki se nanašajo na odnos vašega otroka do poučevanja drugega tujega jezika v osnovni šoli in na učenje tujih jezikov nasploh (v kolikor trditve ne morete oceniti, obkrožite vrednost 9).

	sploh ne drži	ne drži	nimam mnenja	drži	popolno ma drži	ne vem
Moj otrok je motiviran za učenje tujih jezikov.	1	2	3	4	5	9
Mojemu otroku se zdi v redu, da ima v šoli dva obvezna tuja jezika.	1	2	3	4	5	9
Moj otrok je zadovoljen z izbiro obveznega drugega tujega jezika (obvezni drugi tuj jezik, ki ga je izbrala šola).	1	2	3	4	5	9

7. Lansko šolsko leto je Ministrstvo za šolstvo in šport sprejelo odločitev, da se zaradi neuspešnosti projekta ukinja obvezni drugi tuji jezik v osnovnih šolah. S tem šolskim letom se uvaja neobvezni izbirni predmet, ki pa se ga naj bi učenci učili pred ali po pouku. Kakšno je vaše mnenje o ukinitvi obveznega drugega jezika?

- a. strinjam se z ukinitvijo, drugi tuji jezik naj se učijo le izven pouka
- b. ne strinjam se z ukinitvijo, drugi tuji jezik bi moral biti obvezen za vse
- c. drugo: _____

Hvala za vaše sodelovanje!